

Jaarverslag 2017

Lorentz Casimir Lyceum

**LORENTZ
CASIMIR
LYCEUM**

havo/atheneum/gymnasium

In een stimulerende omgeving daagt het Lorentz Casimir Lyceum leerlingen uit om hun talenten maximaal te ontplooiën als voorbereiding op de moderne samenleving

Inhoudsopgave

	pag
Voorwoord	3
Inleiding: missie en visie	5
I Organisatiestructuur	6
II Onderwijs	9
III Leerlingbegeleiding	15
IV Kwaliteitszorg	17
V Personeel	22
VI Huisvesting, facilitair bedrijf, leermiddelen en ICT	24
VII Inspraakorganen	26
VIII Continuïteitsparagraaf	27
Personele bezetting en leerlingaantallen	27
Meerjarenbegroting resultaat	28
Meerjarenbalans	29
Interne risicobeheersingssysteem	30
Risico-analyse	31
Rapportage toezichhoudend orgaan	33
IX Financiën	35
Jaarrekening 2017	
Toelichting balans, staat van baten en lasten, kasstroomoverzicht	36
Balans per 31 december 2017	40
Staat van baten en lasten 2017	42
Kasstroomoverzicht 2017	43
Toelichting op de balansposten	44
Toelichting op de staat van baten en lasten	50
Voorstel resultaatbestemming 2017	52
WNT verantwoording	53
X Overige gegevens	
Gegevens over de rechtspersoon	55
Organigram	56
Accountantsverklaring	57

Voorwoord

Hierbij bieden wij u ons jaarverslag 2017 aan. In grote lijnen geeft het inzicht in onze ambities en de behaalde resultaten. Daarbij hebben wij ons laten leiden en inspireren door het Sectorakkoord VO 2014-2017, maar ook de VO-2020 ambitie van de VO-raad, het visiestuk van het samenwerkingsverband Orion.

In 2017 zijn we volop bezig geweest met de realisatie van ons Schoolplan 2021, gebaseerd op onze missie en visie.

In een stimulerende omgeving daagt het Lorentz Casimir Lyceum leerlingen uit hun talenten maximaal te ontplooien als voorbereiding op de moderne samenleving.

De visie is:

- Leerlingen volgen gedegen onderwijs van hoog niveau en behalen bovengemiddelde resultaten.
- Leerlingen nemen voor zichzelf en voor anderen hun verantwoordelijkheid in het leerproces.
- Leerlingen ervaren een veilige omgeving en voelen zich gewaardeerd.
- Leerlingen kunnen, naast het basiscurriculum, kiezen uit een divers aanbod van activiteiten binnen en buiten de school.
- Leerlingen zijn in staat zelfstandig en in samenhang succesvol deel te nemen aan de moderne samenleving.

Bij de realisatie van onze ambities geldt altijd dat een gezonde balans in werk/leeromgeving het kader is voor onze doelen. Daarbij willen we met elkaar werken vanuit onze passie, onze leerlingen inspireren en hen laten werken vanuit hun intrinsieke motivatie. Een verandering geeft een precair evenwicht, waarbij enerzijds de bestaande kwaliteit hoog in het vaandel gehouden moet worden en anderzijds inzet gepleegd wordt om vernieuwingen tot stand te brengen. Werkdruk is hierbij een item dat duidelijk naar voren komt, hetgeen met zorg geëvalueerd moet worden. Secties en daarbij alle onderwijsgegenden binnen school leveren een mooie bijdrage aan beide doelen, het behoud van kwaliteit en de inzet voor vernieuwing, ondersteund door ook niet onderwijsgevende medewerkers. Hierbij kan altijd op een hoge inzet en een sterk gevoel voor kwaliteit gerekend worden. De balans hervinden in de belasting van medewerkers is in dezen wel een aandachtspunt.

We hebben een complexe taak: kennis en vaardigheden bijbrengen in de maatschappelijke context van een snel veranderende samenleving. Naast het opbouwen van kennis levert de school ook een belangrijk aandeel in de socialisatie van het kind, dat onze school als jong volwassene verlaat, als een burger met maatschappelijke verantwoordelijkheden, een bewustzijn daarvan en de capaciteiten om er iets mee te doen. Soms wringt deze verantwoordelijkheid met de door ons gewenste hoge resultaten. In deze paradox blijven we onze weg zoeken, uitgaande van een positieve pedagogiek en een hoog cognitief niveau als basiswens.

Onze organisatievorm zoekt het midden tussen projectmatige manier van werken bij o.a. Quest en het klassieke onderwijs. Dit vormt een prettige combinatie van regelmaat en onderbreking, waarbij leerlingen verantwoordelijkheid kunnen nemen en verantwoording daarover kunnen afleggen.

Vanzelfsprekend moet onze lat op cognitief niveau hoog blijven liggen. Uit de resultaten zoals die zichtbaar zijn bij Vensters voor Verantwoording, bij de Opbrengstenkaart van de Inspectie maar ook in de diverse overzichten van de 'beste scholen' blijkt dat onze school met beide afdelingen landelijk heel erg goed blijft scoren. Al jarenlang staat het Lorentz Casimir Lyceum garant voor kwalitatief goed onderwijs. Met Quest hebben wij een eigen invulling gegeven aan uitdagend onderwijs, gebaseerd op het verwerven van de zogenaamde 21st century skills: samenwerken, planmatig werken, probleemoplossend denken, communiceren en presenteren, creatief en innovatief zijn. De basis voor een doorlopende leerlijn vaardigheden is in basis hiermee vormgegeven. Daarmee leggen we als school bij onze leerlingen een stevige basis voor hun verdere ontwikkeling. We kunnen als school

trots zijn op de bijdragen van onze medewerkers, leerlingen en ouders, want in deze samenwerking schuilt de kiem van ons succes.

Bij de afsluiting van 2017 hoort een kleine vooruitblik naar het komend jaar. De school heeft een prachtige basis in haar kern, waar zowel de heer Lorentz als beta-wetenschapper als de heer Casimir als pedagoog herkenbaar in aanwezig zijn. Verbinding van deze heren in haar fundament, zowel binnen als buiten de school blijft ook komend jaar de uitdaging. Ik wens de school en al haar stakeholders toe, dat deze in balans met beide oprichters in staat zal zijn om haar kwaliteiten van nu uit te breiden naar de wensen voor de toekomst!

Jessica Baart
Rector-bestuurder

Inleiding: missie en visie

Het nieuwe schoolplan 2021 is vastgesteld. De missie is onveranderd gebleven, de visie is echter in nuance bijgesteld:

Missie

In een stimulerende omgeving daagt het Lorentz Casimir Lyceum leerlingen uit om hun talenten maximaal te ontplooiën als voorbereiding op de moderne samenleving.

Visie

- Leerlingen volgen gedegen onderwijs van hoog niveau en behalen bovengemiddelde resultaten.
- Leerlingen nemen voor zichzelf en voor anderen hun verantwoordelijkheid in het leerproces.
- Leerlingen ervaren een veilige omgeving en voelen zich gewaardeerd.
- Leerlingen kunnen, naast het basiscurriculum, kiezen uit een divers aanbod van activiteiten binnen en buiten de school.
- Leerlingen zijn in staat zelfstandig en in samenhang succesvol deel te nemen aan de moderne samenleving.

Deze missie en visie zijn omschreven naar onderwijsdoelstellingen, die we vanuit een positieve pedagogiek willen gaan benaderen:

1. Gedegen onderwijs, gericht op vakken en vakvaardigheden met een bovengemiddeld examenresultaat.
2. 21^e-eeuwse vaardigheden, maatschappelijke oriëntatie, omgevingsgericht, samenwerking en samenhang.
3. Eigenaarschap van elke deelnemer, professioneel functioneren, verantwoordelijkheid voor jezelf en de omgeving en groei naar zelfstandigheid.
4. Breed palet aan activiteiten voor elke capaciteit, elk talent en elke interesse.
5. Positieve pedagogiek, waardering voor elke deelnemer, veiligheid en respect.

Daarbij geldt altijd dat we vanuit een gezonde balans in werk/leeromgeving proberen deze doelen te bereiken. De waarde behandel een ander zoals je zelf ook graag behandeld wilt worden is daarbij in basis aanwezig.

Er is op het Lorentz Casimir Lyceum een bijzonder stevig fundament aanwezig. Onze basis is goed. In 2016 is een start gemaakt met de doelstellingen die we voor de komende vier jaar hebben beschreven. Een geborgen leer- en werkomgeving met daarnaast eigenaarschap voor alle deelnemers van school mag daarbij meer vanzelfsprekend zijn. Zo proberen wij gezamenlijk invulling geven aan onze missie!

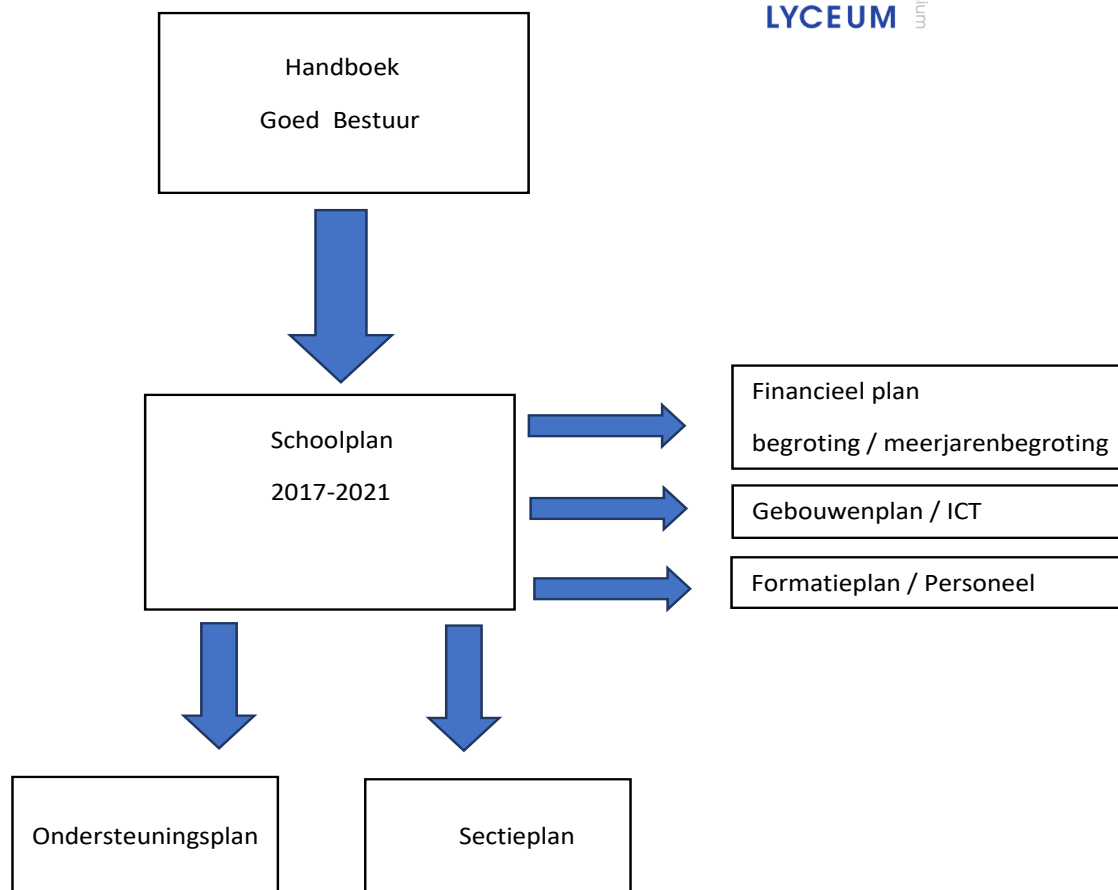
I Organisatiestructuur

Bestuursmodel

In 2015 is een overstap gemaakt naar een Raad van Toezicht model voor de stichting Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs Eindhoven (ABVOE). De rector-bestuurder bestuurt de stichting onder toezicht van de raad van toezicht en voert als zodanig het bevoegd gezag over de onder de stichting ressorterende school. In het managementstatuut staat de rol van de conrectoren duidelijk omschreven, de rol van de rector-bestuurder is in de statuten van het bestuursreglement uitgewerkt. De rector-bestuurder legt verantwoording af over het functioneren van de stichting en de onder de stichting ressorterende school. Het besturen gebeurt met in achtneming van de statuten, het reglement voor de raad van toezicht en het bestuursreglement en de voor de stichting van toepassing zijnde Code Goed Bestuur.

Ongeacht de taken en bevoegdheden binnen de schoolleiding wordt gewerkt volgens het principe van collectieve verantwoordelijkheid. Als niet tot consensus in besluitvorming kan worden gekomen, dan neemt de rector-bestuurder het besluit.

De samenhang van de plannen wordt in onderstaand model schematisch weergegeven. Beleidsplannen worden naast de reguliere wettelijke kaders ook mede beïnvloed door de gemeenschappelijk gedragen visie van het Orion samenwerkingsverband. Bij de opgestelde plannen wordt een grote mate van gedragenheid nagestreefd onder de personeelsleden, door bij de samenstelling ervan op basis van vrijwillige bijdragen input te verzamelen.

Per 1 september 2017 bestond de raad van toezicht uit:

De heer ir. J.E. Blankevoort, voorzitter

De heer drs. P.C.A. Aben RA

De heer ir. G.J. van den Haak

Mw. drs. M.C.T.M. List-De Roos

De heer Dr. O. Raz

De hoofd- en nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht zijn:

De heer ir. J.E. Blankevoort, voorzitter	Projectmanager DHL Global Forwarding; Owner & sales improvement consultant Drive4Result
De heer drs. P.C.A. Aben RA	Zelfstandig financieel deskundige; Docent/examinator Universiteit van Tilburg
De heer ir. G.J. van den Haak	Business Manager AGCO Netherlands B.V.
Mw. drs. M.C.T.M. List-De Roos	Zelfstandig adviseur Gemeenteraadslid Eindhoven; Vicevoorzitter VVD regio Zuid Bestuurslid serviceclub Zonta int.
De heer Dr. O. Raz	Universitair Hoofd Docent Technische Universiteit Eindhoven

Directiestructuur

Mevrouw drs. J. Baart MGM is rector-bestuurder van de school. De rector-bestuurder vormt samen met mevrouw drs. P.M. Verstegen-Bogers conrector begeleiding, de heer P.A.B.M. van Dijck, conrector interne organisatie en de heer H.M.H.G. Prinsen, conrector onderwijs de directie van de school.

Organigram van de structuur.

In de bijlage vindt u het organigram van het Lorentz Casimir Lyceum.

Orion

Het Lorentz Casimir Lyceum maakt deel uit van Orion. Dat is een samenwerkingsverband van 13 onafhankelijke scholen in de regio zuidoost Brabant. De scholen werken nauw samen op het gebied van onderwijsontwikkeling, personeelszaken, kwaliteitszorg en beheer. Het is een leernetwerk waarin vooral expertise wordt uitgewisseld op diverse niveaus van de deelnemende scholen. Kennisdeling, kwaliteitsbewustzijn en deskundigheidsbevordering staan voortdurend op de agenda. Verder werken de scholen in wisselende samenstelling samen bij het afsluiten van contracten, zoals een kopieercontract, een energiecontract en de Europese aanbesteding van 'gratis schoolboeken'. Namens het rectorenoverleg zit de rector van onze school de Orion brede kwaliteitscommissie voor. Deze commissie heeft o.a. een Orion brede studiedag voor secties georganiseerd, heeft een nieuw auditmodel in ontwikkeling voor het observeren van nieuwe lesvormen en organiseert drie keer per jaar bijeenkomsten voor de medewerkers kwaliteitszorg van Orion. Daarnaast is hier de verbinding met de Orion onderzoeksgroep gelegd, waar in samenwerking met de Universiteit Maastricht gezocht wordt naar een model om onderzoek in de toekomst meer de school in te brengen.

Brainport

Onze school maakt ook actief deel uit van het Brainport samenwerkingsverband. Hier maakt de rector ook deel uit van de kwaliteitscommissie en de commissie die het jaarlijkse Kennisfestival organiseert voor PO en VO docenten. Brainportscholen zorgen gezamenlijk voor een aanbod voor excellente leerlingen in verbreding/verdieping, doet aan kennisuitwisseling, organiseert professionaliseringsbijeenkomsten die voor individuele scholen niet bereikbaar zouden zijn.

Lyceum op algemene grondslag

Onze school heeft sinds haar oprichting in 1930 vriendschapsbanden met drie andere lycea in Nederland. Het Amsterdams Lyceum, het Kennemer Lyceum en Het Baarnsch Lyceum behoren samen met het Lorentz Casimir Lyceum tot de oudste Nederlandse lycea op algemene grondslag. Jaarlijks ontmoeten onze leerlingen elkaar op een Artistieke Interlyceale en een Sport Interlyceale.

VBS (verbindend door diversiteit in het onderwijs)

Het LCL is ook lid van de netwerkorganisatie VBS. Hierin zijn zo'n 250 scholen voor primair en voortgezet onderwijs aangesloten. Er zijn gezamenlijke inkoop mogelijkheden, en VBS is beschikbaar als vraagbaak op verschillende expertisegebieden als bedrijfsvoering, diversiteit, een leven lang leren en samenwerking.

II Onderwijs

Doorstroom, resultaten en profielkeuze

Op 1 oktober 2017 stonden op onze school 1216 leerlingen ingeschreven, waarvan 3 die op een ROC hun diploma of certificaten proberen te halen, de zogenaamde Vavo-leerlingen.

De ontwikkeling van het aantal leerlingen in de afgelopen jaren is als volgt:

jaar	2012	2013	2014	2015	2016	2017
leerlingaantal	1147	1170	1118	1133	1220	1216

Op 1 oktober 2017 waren de leerlingen als volgt over de leerjaren en de opleidingen verdeeld:

	Havo/VWO	Havo	Atheneum	Gymnasium	Totaal
Brugklas	92	36		91	219
Leerjaar 2		105	89	69	263
Leerjaar 3		85	77	38	200
Leerjaar 4		96	78	34	208
Leerjaar 5		79	98	36	213
Leerjaar 6			76	34	110
Vavo-leerl.		2	1		3
Totaal	92	403	419	302	1216

In de onderbouw bieden we ons programma Quest aan, sinds 2013-2014 voor alle leerlingen. Deelname aan versterkt Engels (Cambridge) is een keuze voor onze leerlingen. Zij kunnen aan het einde van het meerjarig traject een certificaat behalen van het Cambridge Advanced Programma (CAE) of van het Proficiency Programma (CPE/near native).

	klas 1	klas 2	klas 3	klas 4 havo	klas 4 vwo	klas 5 vwo
Cambridge	184	200	133	23	81	68

Examenresultaten

Uitslag examenresultaten 2010 t/m 2017

Schooljaar	HAVO			VWO		
	aantal leerlingen	aantal geslaagden		aantal leerlingen	aantal geslaagden	
2016-2017	65	55	84,6%	131	124	94,6%
2015-2016	91	79	86,8%	101	92	91,1%
2014-2015	66	59	89,4%	99	96	97,0%
2013-2014	70	64	91,4%	151	138	91,4%
2012-2013	77	65	84,4%	137	128	93,4%
2011-2012	80	67	83,8%	150	126	84,0%
2010-2011	82	79	96,3%	119	107	89,2%

Door- en uitstroomgegevens einde schooljaar 2016-2017

1e brugjaar havo/vwo	Totaal aantal leerlingen aan het eind van het schooljaar	Bevorderd naar het havo en blijft op school	Bevorderd naar het vwo en blijft op school	Bevorderd naar het havo of vwo en verlaat de school	Niet bevorderd en blijft op school	Niet bevorderd en verlaat de school
	268	96 35,8%	158 59,0%	1 0,4%	5 1,9%	8 3,0%

Havo leerjaar	Totaal aantal leerlingen aan het eind van het schooljaar	Bevorderd in dezelfde schoolsoort of geslaagd en blijft op school	Bevorderd in dezelfde schoolsoort of geslaagd en verlaat de school	Bevorderd naar een andere schoolsoort en blijft op school	Niet bevorderd of niet geslaagd en blijft op school	Niet bevorderd of niet geslaagd en verlaat de school
2	90	78 86,7%	2 2,2%		5 5,6%	5 5,6%
3	76	62 81,6%	2 2,6%	3 3,9%	6 7,9%	3 3,9%
4	91	67 73,6%			17 18,7%	7 7,7%
5	68	1 1,5%	54 79,4%		5 7,4%	5 7,4%
					3* 4,4%	

Vwo leerjaar	Totaal aantal leerlingen aan het eind van het schooljaar	Bevorderd in dezelfde schoolsoort of geslaagd en blijft op school	Bevorderd in dezelfde schoolsoort of geslaagd en verlaat de school	Bevorderd naar een andere schoolsoort en blijft op school	Niet bevorderd of niet geslaagd en blijft op school	Niet bevorderd of niet geslaagd en verlaat de school
2	114	113 99,1%	1 0,9%			
3	110	99 90,0%		9 8,2%	1 0,9%	1 0,9%
4	142	125 88,0%	1 0,7%	4 2,8%	11 7,8%	1 0,7%
5	117	106 90,6%	1 0,9%		10 8,5%	
6	132		124 93,9%		4** 3,0%	3 2,3%
					1* 0,8%	

* Rutte-route

** Incl. 1 II gespreid examen

Profielkeuze

Bij de profielkeuze zijn drie zaken belangrijk: wat wil ik (passie)? Wat kan ik (capaciteiten)? En wat is het toekomstperspectief (studieplaats en arbeidsmarkt)? Leerlingen moeten een goed beeld krijgen van wat ze willen, van wat zij kunnen en wat de kansen later zijn. Voor het maken van een goede keuze verzorgen de mentoren en de decanen lessen om het keuzeproces te begeleiden. De vakdocenten adviseren iedere leerling bij de keuze. Leerlingen gaan ook naar voorlichtingsbijeenkomsten elders.

Als leerlingen en ouders kiezen moeilijk vinden kan de mentor en ook de decaan in een persoonlijk gesprek adviseren. Dit gebeurt ook als het gekozen profiel niet verstandig wordt geacht. Het doel is steeds een profiel te kiezen dat past bij de interesse en de capaciteiten van de leerling. In de voorlichting wordt expliciet gewezen op de extra kansen die een bètaprofiel op de arbeidsmarkt biedt: NG-profiel met als profielkeuzevak natuurkunde of NT-profiel met biologie. We zien dat dit profiel dan ook door een grote meerderheid op het vwo wordt gekozen op onze school.

Aantal leerlingen havo 5 naar profiel	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Cultuur/maatschappij (CM)	12	4	14	18	4
Economie/maatschappij (EM)	26	30	42	22	27
Natuur/gezondheid (NG)	17	14	10	17	17
Natuur/techniek (NT)	14	18	16	31	31
Profielcombinatie EM/CM					1
Profielcombinatie NT/NG	6	32	10	31	21

Aantal leerlingen vwo 6 naar profiel	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018
Cultuur/maatschappij (CM)	7	7	8	3	6
Economie/maatschappij (EM)	45	21	25	30	25
Natuur/gezondheid (NG)	62	46	40	28	25
Natuur/techniek (NT)	39	26	29	72	53
Profielcombinatie EM/CM	8	0	6	10	10
Profielcombinatie NT/NG	66	72	35	61	55

Onderwijsvernieuwingen

In het sectorakkoord VO zijn een aantal ambities benoemd met betrekking tot de onderwijsontwikkelingen:

1. Uitdagend onderwijs voor iedereen
2. Eigentijdse voorzieningen
3. Partnerschap in de regio
4. School als lerende organisatie
5. rede vorming voor alle leerlingen

Met het hieronder beschreven onderwijsaanbod probeert het Lorentz Casimir Lyceum invulling te geven aan deze doelstellingen. De organisatie die hier mede vorm aan geeft heeft haar wortels in de ambities vier en vijf uit het sectorakkoord. De samenwerking in de regio, voor zowel passend onderwijs als binnen Orion/Brainport faciliteren mede het diverse aanbod. Dat geldt ook voor de samenwerking tussen de Lycea die deelnemen aan de jaarlijkse interlyceales. Het principe van de lerende organisatie wordt in alle ontwikkelgroepen van onderwijsontwikkelingen toegepast.

Uitdagend onderwijs voor iedereen.

We dagen elke leerling uit om te onderzoeken waar hij of zij goed in is en daarin uit te blinken. Leerlingen kunnen naast de vaklessen deelnemen aan een groot en divers aanbod van uitdagende activiteiten.

- Het LCL is een Olympiadeschool en we dagen elke leerling uit om te onderzoeken waar hij of zij goed in is en daarin uit te blinken. Wij enthousiasmeren onze leerlingen om, naast de vaklessen, mee te doen met een groot en divers aanbod van Nationale Olympiades en andere landelijke wedstrijden voor wiskunde, natuurkunde, scheikunde en

biologie. Dit jaar hebben we de leerlingen bovendien in staat gesteld om voor het eerst mee te doen met de Aardrijkskunde Olympiade. Een overzicht van de behaalde resultaten in het schooljaar 2016 – 2017:

Wiskunde Olympiade:

- 21 leerlingen (van brugklas t/m V6) door naar 2e ronde.
- 2 leerlingen bij beste 200 leerlingen van Nederland.
- 2^e plek op de nationale ranglijst.
- **1^e plek in het meisjesklassement** op de nationale ranglijst.

Natuurkunde Olympiade:

- 6 leerlingen met een oorkonde in de 1^e ronde.
- 11^e plek op de nationale ranglijst.

Scheikunde Olympiade:

- 98 leerlingen uit 6 VWO en 14 leerlingen uit 5 VWO hebben meegedaan aan de 1^e ronde.
- 3 leerlingen zijn door naar de 2^e ronde.
- 1e plek op de nationale scholenranglijst, dus **beste school van Nederland!**

Junior Biologie Olympiade

- 2 leerlingen met een oorkonde in de 1^e ronde.

Biologie Olympiade

- 4 leerlingen met een oorkonde in de 1^e ronde.

EUSO

- 3 leerlingen hebben meegedaan aan de 1^e ronde.

IJSO

- 35 leerlingen uit 3 VWO hebben meegedaan aan de 1^e ronde.
- 3 leerlingen hebben een certificaat ontvangen.

Aardrijkskunde Olympiade

- 80 leerlingen hebben meegedaan aan de 1^e ronde.

Kangoeroe

- In 2017 hebben we weer met de hele onderbouw (en een aantal pluskukels) deelgenomen aan de Kangoeroewedstrijd, dit waren alles bij elkaar bijna 700 leerlingen. Omdat de wedstrijd in de toetsweek viel, heeft de bovenbouw niet deelgenomen. Bij VWO2 is onze jaarlaag landelijk 2e geworden, in VWO3 zijn we landelijk 5e geworden.
- *BrainSport* is het door docenten zelf ontwikkelde beta-excellentieprogramma. *BrainSport* laat leerlingen kennis maken met bijzondere theorieën, toegepaste wetenschap, praktische onderzoeksvaardigheden en uitdagende inzichtvraagstukken voor de vakken natuurkunde, scheikunde en wiskunde. 25 getalenteerde leerlingen uit V4/V5 volgen een verbredingsprogramma in de vorm van colleges, excursies en practica, veelal geleid door externe deskundigen. 20 leerlingen uit V6 hebben het verdiepingsprogramma gevolgd op het gebied van scheikunde, wiskunde en natuurkunde.
- Lagerhuisdebatgroep en deelname aan regionale finales.
- Artistieke Interlyceale. Landelijke competitie op het artistieke en creatieve vlak. Aan de voorrondes op school leveren ruim 100 leerlingen een muzikale en creatieve bijdrage.
- Sportwedstrijden, zoals het landelijke Shell schoolhockeytoernooi en natuurlijk de Sport Interlyceale.
- Lidmaatschap van het leerlingenbestuur van het Lorentz Casimir Lyceum (LCLV) bestuur zorgt voor de ontwikkeling van bestuurlijke en organisatorische competenties.
- In de business class worden leerlingen extra uitgedaagd met contextrijke voorbeeld over bijvoorbeeld het opzetten van een eigen bedrijf. Zo stimuleren we ondernemerschap bij leerlingen.

Quest

Wie in zijn missie verklaart leerlingen voor te bereiden op de moderne samenleving, gaat verder dan het verzorgen van uitstekend vakonderwijs. Met Quest ontwikkelen we de 21st century skills: vaardigheden die nodig

zijn om succesvol te studeren, te werken en te leven in de nabije toekomst. Dat betekent innovatief en creatief denken (out of the box), samenwerken aan oplossingen, bewustwording van samenhang, helder communiceren, overtuigend presenteren en zinvol bronnenonderzoek doen. Door de Questprojecten worden allerlei verbanden gelegd tussen de leerling, diverse instellingen en de maatschappij waarin wij leven. Hierdoor draagt Quest optimaal bij aan de missie van het LCL. Het is 100% LCL en een uniek onderwijsconcept in de Brainport regio.

Een ontwikkelgroep, bestaande uit zes docenten (DOT), is continu bezig om nieuwe projecten te bedenken en bestaande projecten te optimaliseren. Elk project start met een multidisciplinaire opdracht. Door samenwerking en specialisatie van elke leerling kan het project tot een goed eindresultaat worden gebracht. Leerlingen worden uitgedaagd om buiten de grenzen van de schoolvakken te treden. Ze moeten op een creatieve manier samen met anderen oplossingen bedenken voor actuele problemen. Leerlingen moeten innovatief en conceptueel kunnen denken, als wereldburgers die zich bewust zijn van de noodzaak om duurzaam te ontwerpen en te ontwikkelen. Zij moeten verantwoordelijkheid nemen: een eigen actieve rol spelen in het proces en een bijdrage leveren aan het product. Ook is nodig open en transparant te communiceren met elkaar en visies en ideeën te presenteren.

Bijkomende vaardigheden als plannen, organiseren en feedback geven worden ook ontwikkeld. Het goed presenteren van de eindresultaten aan een breed publiek is het sluitstuk van vrijwel iedere opdracht.

Een voorbeeld van een zeer succesvol Questproject in de brugklas is MeMagazine: leerlingen werken in groepjes van vijf samen aan een digitaal tijdschrift waarin zij elkaar interviewen en stukjes schrijven over interessante hobby's. Zo leren zij elkaar beter kennen en tegelijkertijd goed samen te werken en te overleggen. Ouders zijn trots op de ICT-vaardigheden die hun kinderen demonstreren op de presentatieavonden. Quest is schoolbreed ingevoerd in klas 1, 2 en 3. Inmiddels zijn ook alle projecten in deze klassen vernieuwd. Na drie jaar krijgt elke leerling een Questcertificaat uitgereikt.

Versterkt talenonderwijs

Op het Lorentz Casimir Lyceum willen we leerlingen ook laten excelleren op het gebied van talen. In juni en in december deden leerlingen uit de gehele bovenbouw examen voor een Cambridge Certificate. In 2016 volgden zeventien leerlingen uit 5 en vwo 6 versterkt Frans van het Diplôme d'Études en Langue Française (afgekort DELF). Niet alle leerlingen die het programma van DELF volgen doen ook examen, sommige willen alleen hun taalvaardigheid Frans verhogen. Negen leerlingen deden examen voor niveau B1, zes leerlingen deden examen op niveau B2. Zij zijn allemaal geslaagd.

Profilering havo

Wij willen onze havo-afdeling nog sterker maken, zodanig dat havoleerlingen, ouders en docenten trots zijn op de prestaties en goed zijn voorbereid op de toekomst. De havo-afdeling moet een duidelijk onderscheidend eigen gezicht hebben binnen het LCL. Iedereen in Eindhoven en omgeving moet denken: 'Ook voor de havo moet je op het LCL zijn!' Momenteel wordt op allerlei vlakken gewerkt aan de havoprofilering. In augustus is voor de tweede maal gestart met een aparte havobrugklas. In alle jaarlagen van havo wordt een passende didactiek en normering toegepast en les gegeven door docenten met affiniteit voor deze specifieke leerlingengroep. Een DOT werkt aan een eigen invulling voor havo van het profielwerkstuk: meer thematisch, praktisch en projectmatig. Het centrale thema was 'het LCL in de toekomst'.

Design

We leven in een snel veranderende samenleving met enorm toegenomen welvaart en een veel hoger opleidingsniveau van de bevolking. Door de bevolkingsgroei en de mondiale economische ontwikkelingen neemt ook de druk toe op goed onderwijs. Onderwijs dat leerlingen voorbereidt op die toekomst. Nederland moet concurrerend zijn in het maken van nieuwe dingen of in het ontwikkelen van nieuwe manieren van produceren. Daarvoor is innovatie nodig; dingen anders doen, slimmer en beter, zodat we andere en betere producten ontwikkelen. Een eerste aanzet voor research en ontwikkeling proberen we de leerlingen bij te brengen bij dit nieuwe vak design zoals we dat aanbieden in klas 4 en 5 havo en atheneum. Het vak design bouwt voort op de basisvaardigheden die aangeleerd zijn bij de Questprojecten en 3Design.

3Design

Out of the box denken, dat staat centraal bij het in Nederland unieke vak 3Design. 3Design is een combinatie van het oude vak techniek en handvaardigheid. In 2014 hebben we de vakken samengevoegd en in een nieuw en modern jasje gestoken. Bij het vak 3Design wordt de creativiteit en het technisch inzicht van leerlingen aangesproken. Daarmee kunnen leerlingen zich later onderscheiden. Tot ver buiten de Brainport regio Eindhoven is

de vraag naar innovatieve (technische) mensen heel erg groot. Dit nieuwe vak is een van onze schoolspecifieke invullingen van de brede vorming van leerlingen.

DOT's

Alle onderwijsvernieuwingen op het LCL worden uitgevoerd door DOT's (docentontwikkelteams). Deze opzet garandeert input en deskundigheid van de professionals van de werkvloer en draagvlak voor de ontwikkelingen op de werkvloer. Er zijn DOT's voor Quest, BrainSport, 3D, Business class en het profielwerkstuk.

Plusdocument

Het behalen van een VO-diploma is en blijft een belangrijk doel, een diploma met een mooie cijferlijst. Naast dat diploma en de cijferlijst krijgt iedere leerling sinds 2014 een zogenoemd 'plusdocument'. Dat is een soort portfolio waarin opgenomen is welke (andere) resultaten en vaardigheden hij of zij heeft laten zien. Dat kan variëren van het deelnemen aan masterclasses of olympiades, het werken voor de schoolkrant, lid zijn (geweest) van de Leerlingenvereniging of de MR of uitstekende prestaties hebben geleverd op landelijke schoolsporevenementen. In het 'plusdocument' komt tot uiting op welke manier de school heeft bijgedragen aan een van de zeven ambities van het sectorakkoord: de brede persoonlijke vorming.

Brainportschool

In augustus 2015 is onze school toegetreden tot de selecte groep scholen in de regio die zich inzet voor modern onderwijs vanuit de Brainportgedachte: innovatief, onderzoekend, ondernemend, samenhangend en gericht op het ontwikkelen van 21e-eeuwse vaardigheden. Alle bovenstaande LCL-onderwijsvernieuwingen en kwaliteiten vallen daarmee onder één naam: Brainportschool. De Brainportscholen vormen een samenwerkingsverband dat samen wil delen en vermenigvuldigen om zo nog meer inhoud te kunnen geven aan het Brainportonderwijs. Leden van de directie hebben zitting in de diverse werkgroepen van dit samenwerkingsverband, zoals de kwaliteitscommissie, commissie professionalisering, coördinatoren onderwijs. Daarnaast is mede door onze directieleden een visietraject gestart binnen de Brainportscholen en is een bijdrage geleverd aan de organisatie van het Kennisfestival, een innovatief festival waar docenten uit het basisonderwijs en voortgezet onderwijs hun meest vooruitstrevende projecten met elkaar delen.

III Leerlingbegeleiding

Veel leerplichtige kinderen kunnen het reguliere onderwijs zonder extra hulp niet succesvol volgen. De problemen die dat veroorzaken kunnen verschillend van aard zijn. Soms ligt het aan de thuissituatie; het kan ook te maken hebben met problemen van persoonlijke aard of beïnvloed zijn door bedreigende maatschappelijke factoren. Het komt regelmatig voor dat de problematiek ernstig en complex is. Het Lorentz Casimir Lyceum maakt een ruim budget vrij om deze kinderen te ondersteunen. Ook in 2017. Om dat goed te doen is er een heldere ondersteuningsstructuur ontworpen die zo is opgezet dat problemen bij leerlingen snel in beeld komen en dat zij zo professioneel mogelijk worden begeleid en ondersteund.

Intern

Er is een intern team van mentoren en jaarlaagcoördinatoren en er zijn specialisten zoals decanen, psychologen, orthopedagogen, de schoolmaatschappelijk werker, de vertrouwenspersonen en de dyslexiecoaches. Ook zijn er docenten die gespecialiseerd zijn in hoogbegaafdheid en de problematiek die dat met zich kan meebrengen. Al deze functionarissen staan onder leiding van conector leerlingbegeleiding Petra Verstegen. Monitoring vindt veelal plaats door docenten, mentoren en jaarlaagcoördinatoren. Ouders kunnen ook zelf om ondersteuning vragen via de jaarlaagcoördinator.

Extern

De problematiek kan zo ernstig zijn dat er deskundigheid en hulp van buiten wordt ingeschakeld in het Zorgadviesteam (ZAT). De GGD, Bureau Leerplicht, schoolmaatschappelijk werk en de politie zijn lid van het ZAT.

In 2017 hebben vele leerlingen met extra hulp en ondersteuning hun schoolcarrière succesvol voortgezet. 6 leerlingen met jarenlange extra ondersteuning hebben eindexamen gedaan en zijn geslaagd.

Team/specialist	Aantal leerlingen
Zorgadviesteam	11 leerlingen
Leerlingbegeleiding (kortstondig)	94 leerlingen
Extra ondersteuning (structureel)	92 leerlingen
Dyslexie-coach/RT	94 leerlingen
Auditieve ondersteuning	42 leerlingen

Leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben

Leerlingen die naast de reguliere ondersteuning nog extra ondersteuning nodig hebben, krijgen hulp van een leerlingbegeleider. Deze maakt samen met de ouders een Ontwikkelingsperspectief (OPP) op. In het OPP wordt omschreven welke steun de leerling nodig heeft en hoe de school hieraan vorm gaat geven. Door regelmatig contact met leerling en ouders kunnen de doelstellingen bijgesteld worden. Op het einde van het schooljaar wordt geëvalueerd. Door de wet op het Passend Onderwijs die op 1 augustus 2014 is ingegaan, is de financiering voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, geheel anders geworden. Deze financiering verloopt nu via het Regionale Samenwerkingsverband.

Opvallend is de sterke groei in de afgelopen jaren van het aantal leerlingen dat extra ondersteuning nodig heeft. De groei is verklaarbaar vanuit het landelijk beleid dat steeds minder leerlingen naar het VSO verwezen worden. Vanaf 2016 is 0,5 FTE extra ingezet bij de leerlingbegeleiding om deze ondersteuning te kunnen bieden.

Er is sprake van een groeiende vraag naar auditieve ondersteuning. Er zijn in 2017 42 leerlingen die auditief ondersteund worden. Vorig schooljaar waren dit 35 leerlingen. Deze groei is een landelijke trend. Leerlingen die zich nu voor de brugklas aanmelden zijn vaak op de basisschool al auditief ondersteund. Dit legt een zware claim op de organisatie en op de materiële middelen.

Leerlingen die extra uitdaging nodig hebben

De invoering van Passend Onderwijs vraagt ook aandacht voor de talentontwikkeling van de leerling. In het jaar 2013-2014 is onze school gestart met een aanbod voor de meerbegaafde leerling. Het project BrainSport Junior wordt geleid door een docent die hiervoor is opgeleid aan het Centrum voor Begaafdheidsonderzoek in Nijmegen (CBO). In de brugklassen gymnasium is een test afgenomen door het CBO. Aan de hand van de uitslag is een groep leerlingen geselecteerd. Zij krijgen een aantal aangepaste lessen. De groep begint in de brugklas met een vastgesteld programma. In klas 2 worden ruimte gemaakt voor de individuele interesse van de leerling. In klas 3 wordt een individueel programma gemaakt voor iedere geselecteerde leerling. Deze aanpak heeft als doel het motiveren van de meer getalenteerde leerling. Deze aanpak wordt in de bovenbouw voortgezet in het project BrainSport.

IV Kwaliteitszorg

Een van de ambities van het sectorakkoord is: nieuwe verhoudingen in verantwoording en toezicht. Daarvoor kunnen veel instrumenten ingezet worden. Onze school heeft kwaliteit hoog in het vaandel staan. Dat betekent dat wij ons voortdurend afvragen of wij de goede dingen doen, of wij die ook goed doen en of anderen dat ook vinden. Informatie daarover vind je op de website Vensters voor Verantwoording. Vensters voor Verantwoording werkt met 20 indicatoren die samen een genuanceerd en afgewogen beeld geven van de prestaties, het onderwijsbeleid, de kwaliteitszorg en de bedrijfsvoering op het Lorentz Casimir Lyceum. Via de website www.scholenopdekaart.nl kunnen ouders schoolresultaten raadplegen en scholen met elkaar vergelijken. Het is de bedoeling dat in de toekomst alle VO-scholen in Nederland zich op deze wijze verantwoorden naar de buitenwereld. Vooruitlopend op het inspectiebezoek in 2018 hebben we in 2017 onze kwaliteitszorg opnieuw tegen het licht gehouden, met als opbrengst hiervan een overzicht van het totale kwaliteitsbeleid op het gebied van het Onderwijsproces, Schoolklimaat, Onderwijsresultaten, Kwaliteit en Ambitie, Personeel, Financiën en Beheer. Hierbij is per deelthema aangegeven op welke manier de PDCA cyclus wordt ingezet voor de waarborging van de kwaliteit en hoe deze is verankerd in de organisatiestructuur. Het geheel heeft tot een procesgericht overzicht geleid dat de komende jaren kan worden ingezet om de processen te evalueren.

ORION-audits

Het Lorentz Casimir Lyceum is aangesloten bij ORION (Onafhankelijk Regionaal Interscolair Onderwijs Netwerk). De ORION-scholen werken nauw samen op verschillende gebieden zoals kennisuitwisseling, onderwijsontwikkeling, personeelszaken en beheer. Binnen ORION werken de scholen nauw samen om de kwaliteit van het onderwijs en bedrijfsvoering te verhogen. Door landelijk beleid zijn alle scholen bezig met het 'werken aan opbrengsten'. Dat wil zeggen het in kaart brengen en analyseren van de vorderingen van hun leerlingen en het entameren van activiteiten waardoor de opbrengsten kunnen verbeteren. Binnen ORION zijn er benchmarks georganiseerd en het Lorentz Casimir Lyceum heeft daar ook aan deelgenomen.

Intervisie en collegiale visitatie

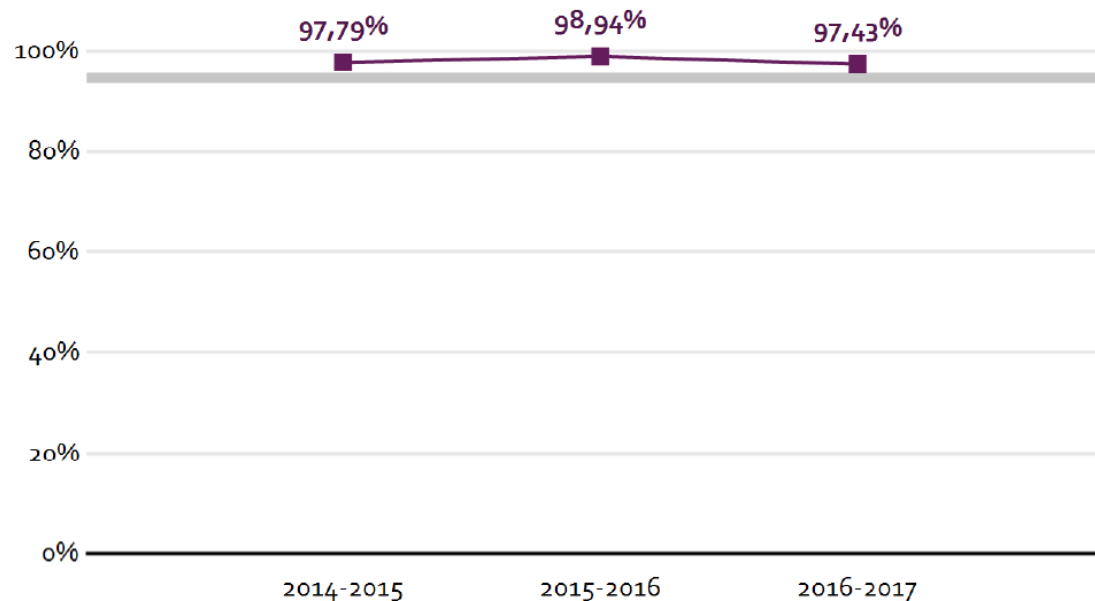
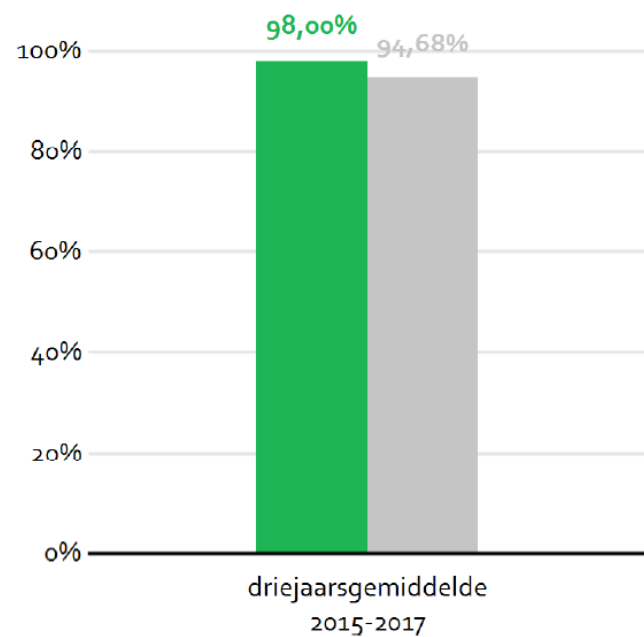
Intervisie en collegiale visitatie zijn krachtige instrumenten om professionaliteit en onderwijskwaliteit te verbeteren. Nieuwe en startende docenten krijgen in het lopende schooljaar allemaal een tweejarig traject aangeboden om hun weg te vinden in onze school en om te werken aan het versterken van hun didactische en pedagogische vaardigheden. In 2017 is in aanvulling op een nieuw integraal personeelsbeleid (IPB) een nieuw lesobservatieformulier vastgesteld waarin alle visiedoelen terugkomen. De eerste resultaten hiervan zijn positief.

Verantwoording

In vensters voor verantwoording staat een aggregatie van alle onderwijsresultaten van de school, afgezet tegen vergelijkbare scholen in het land over de afgelopen jaren. Voor wat betreft de doorstroom van de onder- en bovenbouw zowel op het havo en VWO scoort onze school ruim boven de norm.

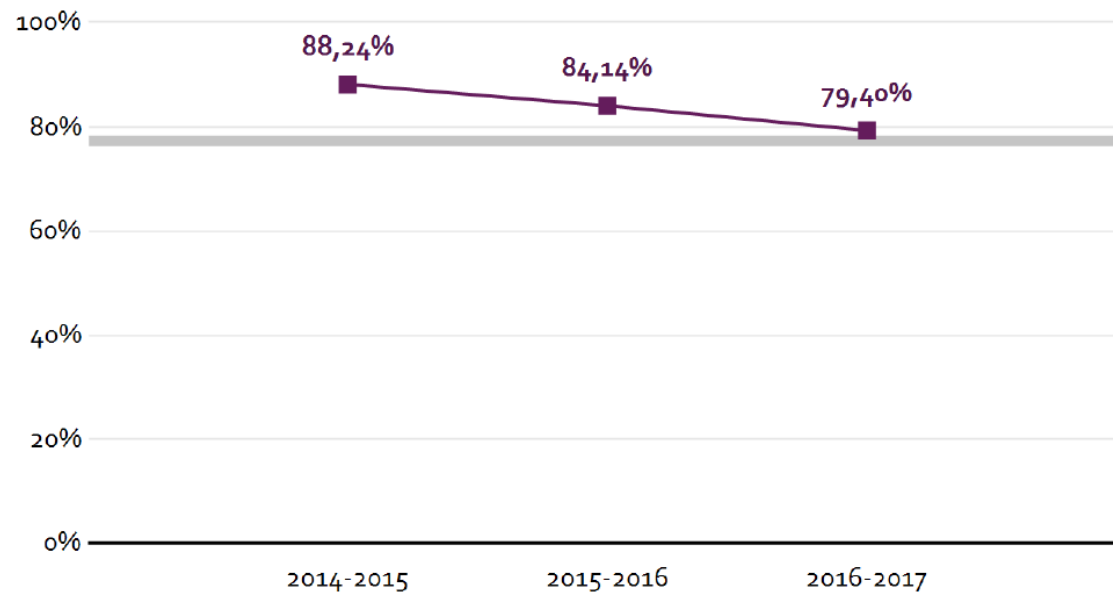
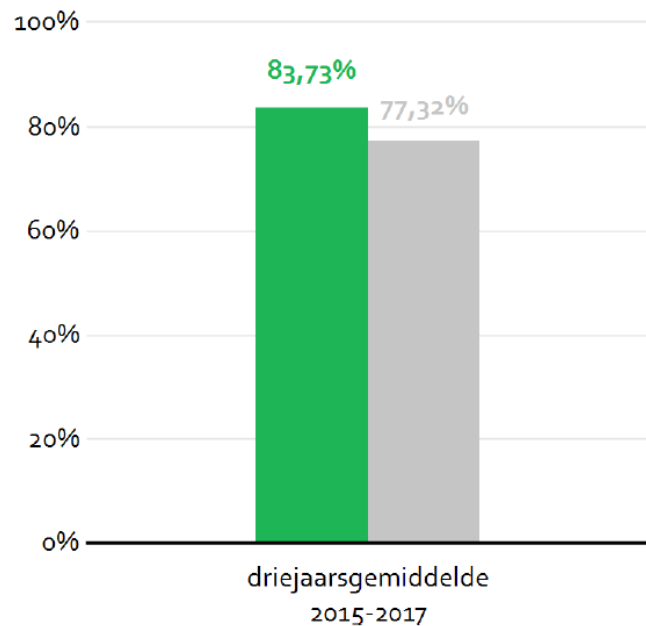
De volgende gegevens komen uit de vensters voor verantwoording:

Wat is de onderbouwsnelheid (gebaseerd op de laatste drie schooljaren)?

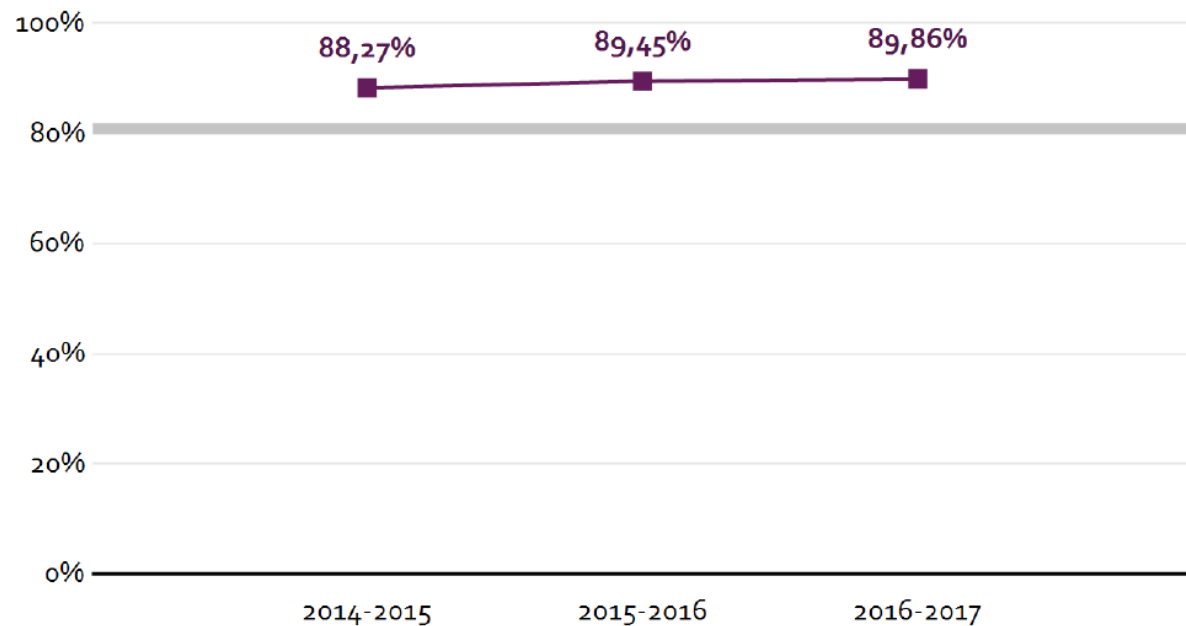
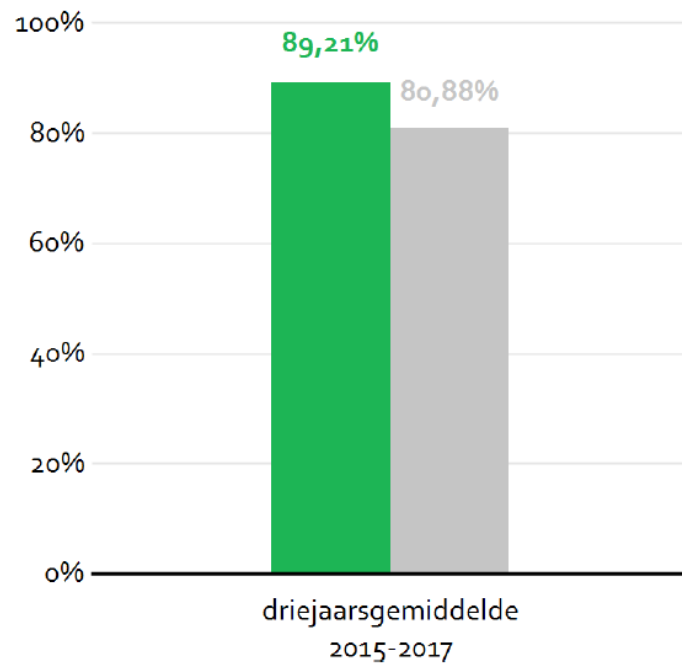
- Schoolscore, op of boven de (gecorrigeerde) norm
- Schoolscore, onder de (gecorrigeerde) norm
- Inspectienorm voor uw school

Wat is het bovenbouwsucces (gebaseerd op de laatste drie schooljaren) voor havo?

- Schoolscore, op of boven de (gecorrigeerde) norm
- Schoolscore, onder de (gecorrigeerde) norm
- Inspectienorm voor uw school

Wat is het bovenbouwsucces (gebaseerd op de laatste drie schooljaren) voor vwo?

- Schoolscore, op of boven de (gecorrigeerde) norm
- Schoolscore, onder de (gecorrigeerde) norm
- Inspectienorm voor uw school

Daarnaast maakt de Inspectie jaarlijks voor alle scholen een risicoanalyse op basis van de leerresultaten van de leerlingen, de signalen uit de samenleving en kengetallen en jaarstukken. In januari 2014 heeft de Inspectie voor onze school het basisarrangement toegekend Per augustus 2017 zal de inspectie met een nieuw toezichtskader gaan werken, hier is in de uitvoering van het schoolplan op geanticipeerd. In december van dit jaar is het eerste gesprek geweest met de inspectie, waarin de ambitie om voor het oordeel goed te gaan is gedeeld. Het daadwerkelijke bezoek heeft plaatsgevonden in februari 2018.

Externe validatie kwaliteit

Kritisch kijken naar eigen resultaten vormt een voortdurend onderdeel van de werkzaamheden. Op het gebied van de toetsing gebeurt dit op verschillende niveaus, op verschillende thema's, in verschillende jaarlagen. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld het inzetten van Cito 0, 1,2 toetsen in de onderbouw, specifiek inzetten van RTTI, jaarlijkse analyses van de Wolf scores door de secties, Orion brede benchmark van alle resultaten. Daarnaast wordt waar mogelijk met behulp van informatie van vervolgopleidingen gekeken naar de langjarige effectiviteit van het onderwijs.

Opbrengst Gericht Werken

Opbrengst Gericht Werken (OGW) wordt schoolbreed toegepast. Vanzelfsprekend vormen jaargemiddelden, SE- en CE-resultaten een belangrijk deel van die opbrengsten, maar ook resultaten van toetsen.

In elke vaksectie worden jaarlijks de eigen opbrengsten geanalyseerd en in relatie gebracht met de diverse aspecten van het onderwijsproces: vakinhoud, didactiek, toetsing, normering en leerlijnen. Naar aanleiding hiervan stelt elke sectie een plan van aanpak op waarin gestreefd wordt naar maximale kwaliteit van lessen en optimale opbrengsten. Het plan van aanpak wordt met regelmaat besproken in de sectie en met de manager onderwijs. Bij een volgende analyse wordt het plan van aanpak weer aangepast (pdca-cyclus), ook op individueel niveau. OGW draagt bij aan een constant bewustzijn van de onderwijskwaliteit en stimuleert de niet aflatende inzet om die kwaliteit te verbeteren. Naast het overleg met individuele secties en met alle secties tegelijk, is afgelopen jaar ook het clusteroverleg geïntroduceerd. De secties die met gelijksoortige uitdagingen te maken hebben kunnen in dit overleg kennis uitwisselen. Effectiviteit van dit overleg zal worden geëvalueerd.

Aantrekkingskracht voor nieuwe brugklassers

De werving van nieuwe leerlingen is een complex proces, dat op velerlei manieren beïnvloed wordt. Leerlingen van nu komen in groten getale vanuit groep zeven kennis maken met de school. Vervolgens zijn er verschillende invloedsfactoren die mede bepalend zijn in de keuze, zoals waar de rolmodellen uit de klas voor kiezen, maar ook bijvoorbeeld de huisvestingsplannen (rust/verandering) en de uitstraling van scholen in de nabije omgeving van onze school.

Een zeer belangrijke factor is natuurlijk de positionering van onze school, de sfeer waarmee we met elkaar omgaan en de kwaliteit die we voor de leerlingen en de ouders bieden. Wij zijn in onze positionering zeer duidelijk, we staan bekend als een traditionele, ambitieuze school waar goede prestaties behaald en gewaardeerd worden. Een rustige, warme sfeer met naast goede lessen veel uitdagend projectonderwijs kenmerkt ons ook bij de ouders en de leerlingen. Men weet ook dat onze school bereid is het onderwijs om de leerling heen te vormen, in plaats van andersom. Respectvolle en korte lijnen tussen ouders en school vormen daar een essentieel onderdeel van.

In het aanbod is dit jaar een wijziging opgenomen: gezien het enorme belang van de Engelse taal in het vervolgonderwijs krijgen alle brugklassers Cambridge-PRE aangeboden en is het keuzemoment voor een vervolg hierop verschoven naar het eind van de tweede klas. In aanvulling hierop zal in het brugklasjaar een keuzecurriculum worden aangeboden dat nu in ontwikkeling is.

Voortijdig schoolverlaten (VSV)

Onze school participeert in het Convenant bestrijden Voortijdig Schoolverlaten. Doel van het Convenant is de reductie van het aantal voortijdig schoolverlaters. In 2017 mag het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters landelijk nog maximaal 25.000 zijn. Onze school had in 2017 geen VSV leerling.

Klachtenregeling

Er is in dit schooljaar geen klacht gemeld bij de klachtencommissie.

V Personeel

Het personeelsbeleid op het Lorentz Casimir Lyceum is er op gericht om het welbevinden van alle medewerkers te optimaliseren. Belangrijkste aandachtspunten liggen in lijn met de visie en missie van de school: kwalitatief tot de beste scholen van Nederland behoren. Dat is terug te vinden in een ruim scholingsbeleid en veel aandacht voor ontwikkeling. Een tweede aandachtspunt van het personeelsbeleid is het werven en binden van goed gekwalificeerd personeel. In deze tijd blijkt de noodzaak daarvan steeds groter. Ook in 2017 zijn we erin geslaagd om alle vacatures voor aanvang van het schooljaar te vervullen. In het sectorakkoord VO is onder meer als ambitie opgenomen dat scholen professionele scholen worden, scholen zich ontwikkelen als lerende organisaties en er ruimte is voor hoger gekwalificeerd personeel; meer docenten met een masteropleiding. Al met al moet er steeds meer aandacht zijn voor de koppeling van het HR-beleid aan de onderwijskundige doelen van de school. Onze school is zich hier zeer bewust van en heeft de strategische doelen in lijn gebracht met het sectorakkoord. In 2017 is een groot tevredenheidsonderzoek uitgevoerd, uitkomsten daarvan zijn in lijn met de lopende verbeterdoelstellingen. Het ziekteverzuim is nog steeds ruim onder het landelijk gemiddelde, maar loopt wel duidelijk op. Om de medewerkers inzicht te bieden in hun welzijn is daarom een groot vitaliteitsproject aangeboden en uitgerold, waaraan 21 collega's hebben deelgenomen.

Personeelsgegevens in kengetallen

Op 1 oktober 2017 had het Lorentz Casimir Lyceum 126 mensen in dienst, zijnde 96,7 FTE.

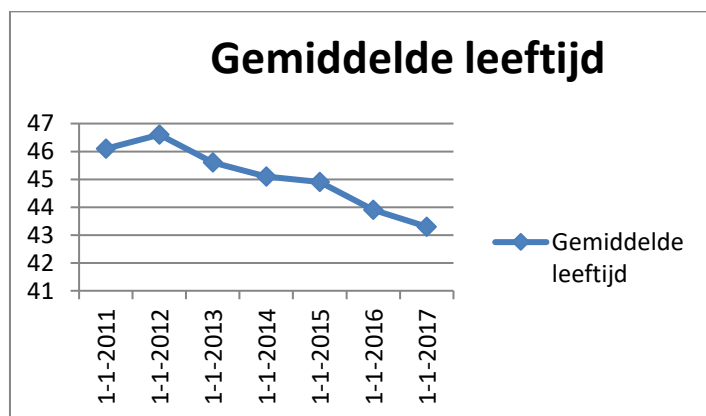
De meeste nieuwe medewerkers stroomden in op 1 augustus. Bij de aanvang van het schooljaar 2017-2018 zijn 14 nieuwe medewerkers begonnen. Dat is gemiddeld tot hoog ten opzichte van andere jaren, grotendeels veroorzaakt door de grote instroom van brugklassers.

De komende jaren verwachten we een jaarlijkse instroom van 5 tot 10 nieuwe medewerkers. De traditioneel lage uitstroom van vaste medewerkers en de constante aanmeldingen geven aanleiding tot deze verwachting.

Onze school had op 1 oktober 2017 92 docenten in dienst (excl. twee directieleden die ook lesgeven): 43 mannen en 49 vrouwen. In totaal, dus inclusief onderwijsondersteunend personeel was de verdeling 73 vrouwen (49,8 FTE) en 53 mannen (46,9 FTE).

Van de 92 docenten zijn er 2 onbevoegd (allen vergevorderd in de studie). Alle overige docenten zijn bevoegd.

De gemiddelde leeftijd is 43,3 jaar.

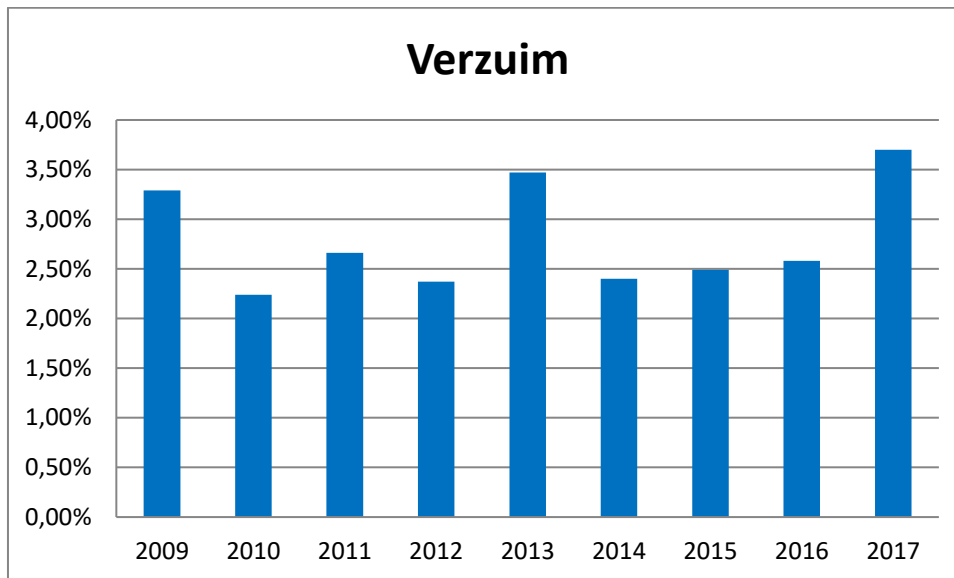
Ziekteverzuimgegevens

In de uitvoering van het ziekteverzuimbeleid worden we ondersteund door Human Capital Care, de arbo-dienst. Samen met de bedrijfsarts worden individuele behandelplannen afgestemd om medewerkers te begeleiden bij de terugkeer naar werk.

Over het kalenderjaar 2017 was het gemiddelde ziekteverzuim 3,70%. De gemiddelde verzuimfrequentie was 1,34: iedere werknemer meldt zich gemiddeld 1,34 keer per jaar ziek. De gemiddelde verzuimduur bedroeg 6,62 dagen per ziekmelding. Het ziekteverzuimpercentage van 3,70 is op te splitsen in kortdurend, middellang en lang verzuim: 0,68% was kortdurend (tot 7 kalenderdagen), 0,24% was middellang (tussen 8 en 42 kalenderdagen) en

2,79% was langdurig verzuim (meer dan 42 kalenderdagen). Ten opzichte van de landelijke percentages in VO-land doen we het goed. Landelijk was er in het VO een ziekteverzuimpercentage van 4,9% bij het onderwijzend personeel en 5,1% bij het onderwijsondersteunend personeel. Ten opzichte van 2016 is ons verzuim gestegen.

De onderstaande tabel laat de ontwikkeling zien van het verzuimpercentage over de afgelopen zes kalenderjaren. De jaren waarin een duidelijk hoger verzuim speelt, is dat vooral bepaald door relatief veel langdurig verzuim.

Funciemix en entreerecht

Met de invoering van de funciemix in het convenant tot verbetering van de positie van de leraar, is een beleidsontwikkeling ingegaan ten aanzien van ons inschalingsbeleid.

Het inschalingsbeleid wordt ieder jaar in oktober bekeken. Op basis van de verdeling van onderbouw en bovenbouwuren wordt een wenselijke verdeling gemaakt. Per sectie wordt vervolgens gekeken naar de feitelijke verdeling bij aanvang van het schooljaar. Op basis van de financiële ruimte worden er voorstellen gedaan ter promotie van docenten in de secties waar de feitelijke verdeling van de functies het meest afwijkt van de gewenste situatie. Indien de financiële ruimte niet alle wenselijke promoties toelaat, wordt rekening gehouden met de kerndoelen van de school in de bepaling welke sectie voorgaat (bij ongeveer gelijkblijvende afstand tot de wenselijke situatie). Op basis daarvan worden ieder jaar per 1 oktober de promoties doorgevoerd. Na signalen in het veld hebben in het voorjaar van 2014 de bonden in samenwerking met de VO-raad een rekentool ontwikkeld om de financiële haalbaarheid van de funciemix te berekenen. Bij toepassing van die rekentool kwam bij onze school een financiële haalbaarheid van 11% naar voren. Op basis daarvan heeft de school met de bonden en de PMR een nieuwe doelstelling vastgelegd, conform de rekentool. De promoties zijn, conform de funciemix, ook in 2017 weer uitgevoerd. Zowel in 2015 als in meerdere mate in 2016 en in 2017 bleek bij de discussie over de uitvoering van dit beleid, dat de cijfers vroegen om meer bevorderingen dan kwalitatief kon worden verantwoord. In samenspraak met de pMR, is besloten om voor het realiseren van de norm een extra jaar uit te trekken, dus tot en met 2020.

Ontslagvergoedingen

Voor vergoedingen bij ontslag is beleid ontwikkeld. Er wordt ieder jaar bekeken welke medewerkers risico lopen op langdurig uitval of structureel disfunctioneren. Met deze medewerkers wordt individueel in gesprek gegaan en getracht een maatwerktraject af te spreken ter verbetering en preventie voor uitstroom. In de onverhoopte situatie dat dit niet haalbaar blijkt, gaan we zoveel mogelijk in overleg met betrokkene hoe we naar een uitstroomsituatie toegaan. Ontslagvergoeding wordt zo veel mogelijk vermeden, maar indien noodzakelijk is het afhankelijk van de achtergrond, de leeftijd, aantal dienstjaren, enz. Het blijft maatwerk is onze conclusie.

VI Huisvesting, facilitair bedrijf, leermiddelen en ICT

Huisvesting

Op basis van het door ICS opgestelde masterplan heeft onze nieuwe bouwadviseur en begeleider, Baars ontwerp en adviesbureau voor bouwfysica en bouwkunde, de opdracht gekregen voor het vervolg, Fase 1 upgrade zoals beschreven in het Masterplan. Naast de verdere uitwerking van Fase 1 upgrade heeft Baars adviesbureau een totaalstudie van het gebouw gemaakt, waarin alle gewenste ingrepen zijn verwerkt. Voor een deel van de verbouwing, namelijk € 2,7 mio (bedoeld voor de upgrade), hebben we van de gemeente al een beschikking ontvangen. Voor de transformatie (€ 6,6 mio) is nog geen beschikking ontvangen. In deze totaalstudie van Baars adviesbureau spelen duurzaamheidsaspecten een belangrijke rol en zijn forse aanpassingen in de oorspronkelijke plannen doorgevoerd, om binnen het vastgestelde budget een toekomstbestendig onderwijsgebouw neer te zetten. Op basis van alle inspanningen van Baars stellen we, samen met de gemeente Eindhoven, opnieuw vast dat de € 9,3 miljoen, die benoemd is vanuit de gemeente voor deze upgrade en transformatie van het gebouw, niet toereikend zal zijn om het gebouw weer voor de komende 50 jaar geschikt te maken. Wel is het mogelijk om met dit budget een groot aantal functionele verbeteringen aan te brengen, deels op upgrade en deels op transformatie gebied. Dit is ook als zodanig op alle overlegmomenten met de gemeente gecommuniceerd, conform afspraken binnen het IHP (2016-2019) artikel 4.2. Het ontbreken van de commissie herijking (IHP 2016-2019 artikel 2.2 en 7.1) die voor een dergelijk onderwerp in stelling gebracht zou moeten worden is daarbij ook voortdurend benoemd. Helaas heeft dit tot nog toe niet geleid tot een verandering in handelingswijze van de gemeente. Conform opdracht van de gemeente is in 2017 een vervolg gegeven aan de uitwerking op DO-niveau voor de aanpak van de vier lesgangen met theorielokalen, waarvan er zich twee in het Lorentzgebouw en twee in het Casimirgebouw bevinden. Daarnaast zijn de gewenste aanpassingen van de Lorentz en de Casimir Laagbouw in beeld gebracht, evenals de gewenste vernieuwing van de tussenbouw. Eind 2017 en begin 2018 heeft het Lorentz Casimir Lyceum de gemeente opnieuw gewezen op de hierboven benoemde verhouding tussen upgrade/transformatie maatregelen. Begin 2018 heeft de gemeente aangegeven het advies uit te willen brengen de upgrade/transformatie te heroverwegen en niet alleen de mogelijkheid open te willen houden voor upgrade en transformatie maar ook andere mogelijkheden te verkennen. Deze heroverweging leidt tot vertraging van de verbetering van de huisvesting.

Het afgelopen jaar zijn we opnieuw terughoudend geweest bij de uitvoering van klein en groot onderhoud. In 2017 zijn onder meer de volgende zaken aangepakt:

- Toegangspoorten en deel van het hekwerk bij het Lorentz- en het Casimirgebouw vervangen.
- Vervolg van de vervanging van oude conventionele TL-armaturen door Led panelen.
- De gehele elektrotechnische installatie is gekeurd volgens de NEN 3140.
- Veiligheidsprocedures zijn geactualiseerd, het ontruimingsplan is vernieuwd en het **Digitaal Veiligheid Volg** Systeem is verder aangevuld.

Integraal Huisvestingsplan

De gemeente Eindhoven heeft eind 2015 een integraal huisvestingsplan vastgesteld (IHP). In dit IHP is de wens van onze school opgenomen om het totaal voor ons genoemde bedrag voor een upgrade en transformatie van het gebouw naar voren te halen. Er zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop wij gefaseerd bedragen op kunnen nemen uit het bedrag van € 6,6 miljoen euro voor de transformatie.

Leermiddelen en ICT

Voor onze leerlingen en docenten blijft het belangrijk om goede leermiddelen tot hun beschikking te hebben. Naast de leerboeken, die door Iddink worden geleverd, neemt ICT een prominente plaats in het onderwijsleerproces in. In 2017 zijn onder meer de volgende zaken aangepakt.

- Het gebruik van licenties gekoppeld aan methodes is bij veel vakken inmiddels een vertrouwd verschijnsel en alle docenten beschikken over een moderne voor hun vak goed toegeruste laptop.
- Ter vervanging van de interactieve beamers zijn we aan een eerste oriëntatie begonnen op het gebied van grote led-touchscreens in de leslokalen.
- Om een goede service aan leerlingen en docenten te kunnen (blijven) bieden zijn er belangrijke stappen gezet op het gebied van vernieuwing van het netwerk. Het bestaande netwerk is helemaal doorgemeten, met het doel eventuele knelpunten te signaleren en deze in het nieuwe netwerk te voorkomen. Bij de aanleg van het nieuwe netwerk kiezen we ervoor belangrijke (persoons)gegevens in eigen beheer te bewaren en voldoen we aan de eisen die de privacywetgeving ons stelt. De uiteindelijke implementatie van het nieuwe netwerk is afhankelijk van de ontwikkelingen bij de update/transformatie van onze gebouwen.
- De portal, de centrale plaats van informatie-uitwisseling voor leerlingen, ouders en medewerkers, is geleidelijk aan verder gevuld met content. Ook voor ouders (voor leerlingen en personeel was die er al) is er een login gerealiseerd zodat de portal alleen toegankelijk is voor direct bij school betrokkenen.

VII Inspraakorganen

De leerlingenvereniging LCLV, de Oudercommissie en de Medezeggenschapsraad zijn van onschatbare waarde voor het Lorentz Casimir Lyceum. Zij fungeren immers als de vooruitgeschoven posten van de school: zij vangen de geluiden op van leerlingen, ouders en medewerkers als het gaat over de tevredenheid over het reilen en zeilen. Zij worden dan ook zoveel mogelijk betrokken bij het beleid van de school om zo draagvlak te creëren voor beslissingen. De ouder resonansgroep die voorgaande jaren actief was, is opgeheven. Deze functie is overgenomen door de ouders die deel uit maken van de oudercommissie.

Leerlingenvereniging

De leerlingenvereniging bestaat uit acht leerlingen uit verschillende jaarlagen binnen de school. Zij hebben voor een functie in het Leerlingenbestuur gesolliciteerd naar een positie. Hierdoor wordt een groter beroep gedaan op hun motivatie om zich in te spannen voor de school. Nadat zij geselecteerd zijn worden de functies binnen het LCLV verdeeld conform belangstelling en capaciteiten. Eerste doel is het mede organiseren van twee belangrijke buitenschoolse activiteiten voor leerlingen: de Sport Interlyceale en de Artistieke Interlyceale. Daarnaast heeft de leerlingenvereniging ook een belangrijke klankbordfunctie: de bestuursleden signaleren problemen van medeleerlingen, knelpunten in de organisatie of de schoolomgeving. In een regelmatig overleg met de directie brengen zij hun opmerkingen naar voren. In het jaar 2017 is een eerste initiatief genomen om gezamenlijk ook op het gebied van onderwijs tot diepere inzichten te komen, onder meer door ook bij andere scholen/leerlingenraden op bezoek te gaan. Daarnaast is gesproken over een bredere vertegenwoordiging binnen de school, door per jaarlaag/klas een sterker verband te maken met de LCLV leden. Beide initiatieven moeten in het komend jaar nog verder uitgewerkt worden.

Medezeggenschapsraad

In de medezeggenschapsraad van de school werken vertegenwoordigers van de ouders, van de leerlingen en van de docenten en het onderwijsondersteunend personeel met elkaar samen om allerlei zaken die de school betreffen te bespreken en de schoolleiding te adviseren. De voortdurende inspanning van school uit om met gelden van de gemeente een goede transformatie van het gebouw tot stand te brengen is ook gevolgd vanuit de MR, mede door rechtstreekse vertegenwoordiging in de stuurgroep bouw door een ouderlid, leerlinglid en personeelslid van de MR. De voortgang van de bouwvoorbereiding heeft ook geregeld op de MR agenda gestaan. Daarnaast hebben reguliere onderwerpen zoals de vakantieregeling, begroting en meerjarenbegroting, ouderbijdrage, tevredenheidsonderzoek onder ouders en leerlingen, DTT en Cito, reorganisatie Quest, wijzigingen in de lessentabel, formatieplan, vernieuwd aanbod brugklas, privacy beleid, schoolgids en de klachtencommissie op de agenda gestaan. Bij al deze onderwerpen heeft de MR zeer kritisch meegekeken en meegedacht en blijkt gegeven van een grote betrokkenheid bij het reilen en zeilen op onze school.

Oudercommissie

De oudercommissie van het Lorentz Casimir Lyceum heeft als belangrijkste doelstelling: het bevorderen van een goed contact tussen ouders en school. Zij fungeert als gesprekspartner voor de schoolleiding over schoolzaken van uiteenlopende aard. In 2017 heeft de Oudercommissie feedback gegeven op de kwaliteit van de lessen, de buitenlandse reizen, de ouderbijdrage, communicatie met ouders en de besteding van de reserve ouderbijdrage. Bovendien organiseert zij jaarlijks een beroepenavond voor leerlingen en hun ouders. De Oudercommissie is op de Open Dag aanwezig om ouders van aanstaande brugklasleerlingen te woord te staan.

VIII Continuïteitsparagraaf

In deze paragraaf beschrijft het Lorentz Casimir Lyceum hoe ze omgaat met concrete toekomstverwachtingen voor de komende paar jaar.

Gegevensset

Tabel personele bezetting en leerlingaantallen.

		2017	2018	2019	2020	2021
1	Personele bezetting in FTE	97,9	101,1	98,0	97,0	96,4
2	Management & Directie	4,2	4,0	4,0	4,0	4,0
3	Onderwijzend personeel	70,9	72,9	70,4	69,4	68,8
4	Overige medewerkers	22,8	24,2	23,6	23,6	23,6
5	Leerlingaantallen	1216	1206	1176	1179	1165

Toelichting op de tabel:

De inzet van personeel

In de begroting 2017-2018 en latere jaren is onder meer rekening gehouden met extra personeel ivm stimuleringsmaatregelen zoals geformuleerd in het schoolplan (zoals het beter op de kaart zetten van het HAVO) en maatregelen om de werkdruk van docenten te verlichten zoals meer capaciteit voor het begeleiden van leerlingen. De in de meerjarenbegroting veronderstelde daling van het aantal leerlingen vanaf 2019 zal leiden tot een daling van het personeelsbestand. Er zijn geen plannen om aan de hoeveelheid lesuren te tornen. De directie van de school bestaat uit de rector/bestuurder plus drie conrectoren.

De verwachte leerlingaantallen

We hebben de instroom van nieuwe leerlingen conservatief ingeschat. In 2022 verwachten we een relatief sterke daling van het aantal leerlingen omdat het hoge aantal brugklassers uit 2016 dan uitstroomt. Bij de prognose van de leerlingenaantallen hebben we ons ook gebaseerd op de demografische ontwikkelingen in Eindhoven en de omliggende gemeenten.

Meerjarenbegroting Lorentz Casimir Lyceum 2018-2022

# Leerlingen (incl VAVO)	1206	1176	1179	1165	1124
Instroom leerlingen	190	190	195	195	195
	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
BATEN					
Rijksbijdragen OCW	€ 8.904.634	€ 8.849.047	€ 8.655.161	€ 8.669.959	€ 8.566.766
Overige overheidsbijdragen	€ 7.045	€ 7.045	€ 7.045	€ 7.045	€ 7.045
Overige baten	€ 273.460	€ 203.362	€ 201.795	€ 199.448	€ 198.816
Totaal baten	€ 9.185.140	€ 9.059.454	€ 8.864.001	€ 8.876.452	€ 8.772.627
LASTEN					
Personele lasten	€ 7.412.038	€ 7.342.755	€ 7.179.263	€ 7.128.147	€ 7.003.480
Afschrijvingen	€ 246.609	€ 316.463	€ 357.123	€ 378.612	€ 374.865
Huisvestingslasten	€ 472.418	€ 507.585	€ 552.468	€ 586.561	€ 582.240
Overige instellingslasten	€ 917.381	€ 890.312	€ 880.750	€ 873.875	€ 860.032
Totaal lasten	€ 9.048.447	€ 9.057.116	€ 8.969.605	€ 8.967.194	€ 8.820.617
Financiële baten	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Financiële lasten	€ 12.227	€ 54.852	€ 104.797	€ 132.000	€ 132.000
Saldo rente	-€ 2.227	-€ 44.852	-€ 94.797	-€ 122.000	-€ 122.000
Exploitatieresultaat	€ 134.466	-€ 42.514	-€ 200.401	-€ 212.743	-€ 169.990

Tabel meerjarenbalans

	2017	2018	2019	2020	2021
Vaste activa	964.327	1.301.488	1.426.545	1.523.942	1.379.850
Materiele vaste activa	939.233	1.276.874	1.402.411	1.500.288	€ 1.356.676
Financiële vaste activa	25.094	24.614	24.134	23.654	23.174
Vlottende activa	4.728.065	4.519.771	4.346.599	4.043.201	3.968.950
TOTAAL ACTIVA	5.692.397	5.821.263	5.773.149	5.567.148	5.348.805
Eigen vermogen	3.161.797	3.296.263	3.253.749	3.053.348	2.840.605
Algemene reserve	2.658.160	2.805.338	2.775.536	2.587.848	2.375.105
Reserve risico's	465.500	465.500	465.500	465.500	465.500
Reserve Ouderbijdragen	38.137	25.425	12.713	0	0
Voorzieningen	1.485.895	1.485.895	1.485.895	1.485.895	1.485.895
Langlopende schulden					
Kortlopende schulden	1.044.705	1.039.105	1.033.505	1.027.905	€ 1.022.305
TOTAAL PASSIVA	5.692.397	5.821.263	5.773.149	5.567.148	5.348.805

Toelichting op de tabel:

In de komende jaren houdt de school een fors eigen vermogen. Als kleine school, volgens de normen van de inspectie, mag de school ook een behoorlijk eigen vermogen bezitten. Een kleine school is tenslotte gevoeliger voor risico's dan een groep scholen die samen onder een bestuur vallen.

Overige rapportages

Interne risicobeheersingssysteem

Het interne risicobeheersingssysteem wordt beschreven in verschillende, samenhangende documenten. Het handboek goed bestuur vormt het kerndocument voor het bestuur. Het vormt deels een overlap met andere, wettelijk verplichte documenten, zoals stichtingsstatuten en het managementstatuut.

Het bestuur van de school is ingericht volgens het raad van toezichtmodel. De rector/bestuurder bestuurt de stichting onder toezicht van de raad van toezicht en voert als zodanig het bevoegd gezag over de onder de stichting ressorterende school. Zij legt aan de raad van toezicht verantwoording af over het functioneren van de stichting en de onder de stichting ressorterende school. Het besturen gebeurt met inachtneming van de statuten en het op basis daarvan vastgestelde reglement voor de raad van toezicht en bestuursreglement, alsmede met inachtneming van de op de stichting en de onder de stichting ressorterende school van toepassing zijnde Code Goed Bestuur, wettelijke voorschriften en op basis daarvan vastgestelde regelingen.

Vanuit dit toezichtskader schrijft de directie iedere vier jaar een schoolplan waarin de strategische doelen op middellange termijn worden beschreven. Voor de dagelijkse procesgang fungeert het handboek administratieve organisatie en eventuele aanvullende procedures, als kader.

De bestuurder verschaft de raad van toezicht periodiek informatie over het beleid, de doelrealisaties, de prestaties en de resultaten van de afspraken in het kader van de (meerjaren)begroting, het strategisch (meerjaren)beleid, het jaarplan en de missie en visie van de stichting. De informatievoorziening is beschreven in het bestuursreglement.

Risico-analyse

Door het opstellen van een meerjarenbegroting en een risicoanalyse krijgen wij vroegtijdig inzicht in mogelijke knelpunten, en richten hier vervolgens het financiële beleid op. In 2017 is de risico-analyse opnieuw geactualiseerd.

Het Lorentz Casimir Lyceum loopt grotere risico's dan de meeste andere scholen omdat zij een klein bestuur is met slechts een school en locatie. Dat betekent dat we als school alle risico's zelf moeten dragen en proberen af te dekken en risico's niet gezamenlijk kunnen dragen met collega scholen.

Het belangrijkste risico dat de school kent is de terugval van leerlingen. Dit kan zowel de gestage terugloop van leerlingen zijn als een incident dat zich voordoet waardoor de school grote imagoschade oploopt en in een jaar een zeer sterke terugloop instromende leerlingen heeft. Een kleine school als het Lorentz Casimir Lyceum zal dit lastig kunnen opvangen. De school houdt een stevige buffer aan om in ieder geval gespreid over een aantal jaren een dergelijke klap te kunnen opvangen.

Andere risico's zijn de onzekere financiële consequenties van het Integraal Huisvestingsplan door de gemeente Eindhoven en bezuinigingen bij het ministerie op de bekostiging van het onderwijs.

Risico-analyse Lorentz Casimir Lyceum

IMPACT	€ 250.000 - >	25.000 e.v.	75.000 e.v.	125.000 e.v.	175.000 e.v.	225.000 e.v.
	€ 100.000 - € 250.000	17.500	52.500	87.500	122.500	157.500
	50.000 - € 100.000	7.500	22.500	37.500	52.500	67.500
	€ 20.000 - € 50.000	3.500	10.500	17.500	24.500	31.500
	€ 0 - € 20.000	1.000	3.000	5.000	7.000	9.000
		Zeer onwaarschijnlijk 0 - 20%	Onwaarschijnlijk 20 - 40%	Mogelijk 40 - 60%	Waarschijnlijk 60 - 80%	Zeer waarschijnlijk 80 - 100%
KANS						

Rubriek	Oorzaak	Mogelijke risico's	Gevolg	Beheersingsmaatregel	RISICO		
					Impact	Kans	I*K
1) Leerlingen							
a	Demografische ontwikkelingen leidend tot onverwachte extra daling leerlingen.	Dalende leerlingaantallen	Lagere bekostiging (personeel en materieel)	Personeel in lijn brengen met daling leerlingaantal; planning # klassen en groepen	€ 20 - € 50 k	Onwaarschijnlijk 20% -40%	€ 10.500
b	Lagere instroom door verslechtering concurrentiepositie school (bijvoorbeeld door nieuwbouw Augustinianum) dan wel de overlast door onze eigen verbouwing.			Open dagen, pluskukels, minilessen, transformatie eigen schoolgebouw etc	€ 20 - € 50 k	Onwaarschijnlijk 20%-40%	€ 10.500
c	Een incident levert enorme imagoschade op (leerlingaantal daalt gedurende aantal jaren). Bijvoorbeeld: incidenten tijdens reizen, onheus gedrag van medewerkers, negatieve verhalen door medewerkers, ongelukken op school.			Communicatieprotocol bij verschillende situaties die kunnen optreden	€ 50 - € 100 k	Zeer onwaarschijnlijk 0-20%	€ 7.500
d	Meer tussentijdse uitstroom van leerlingen o.m. ivm andere toelatingsprocedure (op basis van advies basisschool).			Lagere bekostiging; slechtere score op de kwaliteitskaart	€ 20 - € 50 k	Onwaarschijnlijk 20% -40%	€ 10.500
e	Meer leerlingen met extra ondersteuning.			Meer zorgleerlingen dan financieel gedekt wordt door het samenwerkingsverband	Te hoge personeelskosten; hogere kosten leermiddelen	Extra leerlingbegeleiding inzetten; evt klassenassistenten, geen onbeperkte aanname zorgleerlingen	€ 20 - € 50 k
2) Kwaliteit onderwijs							
a	Deskundigheid/scholing personeel o.m. op het gebied van ICT in het onderwijs.	Leerlingen onvoldoende kunnen voorzien van gepast onderwijs.	Begeleiding en resultaten vallen tegen; verslechterde concurrentiepositie	Scholing docenten	0 - € 20 k	Mogelijk 40% -60%	€ 5.000

b	Onvoldoende draagvlak voor onderwijsvernieuwing onder personeel (o.m. vanwege ervaren werkdruk).	Het personeel is onvoldoende toegerust voor de gestelde taken	Daling aantal leerlingen; verschraving onderwijs, hogere kosten scholing en coaching	Aannamebeleid, permanente scholing, functioneringsgesprekken, coaching, werkgroep taakbeleid	€ 50 - € 100 k	Mogelijk 40% -60%	€ 37.500
c	Periodiek kwaliteitsonderzoek	Onvoldoende differentiatie naar behoefte leerlingen	Slechtere score kwaliteitskaart	Uitvoeren van schoolbeleid, lesobservaties	€ 20 - € 50 k	Zeer onwaarschijnlijk 0% -20%	€ 3.500

3) Personeel en organisatie

a	Onvrede over het werk, hoge werkdruk, conflicten.	Vertrekregelingen ivm arbeidsconflict; hoger ziekteverzuim	Ontslagvergoeding, vervangingskosten, lagere instroom	Gesprekkencyclus, personeelsbeleid	€ 20 - € 50 k	Mogelijk 40% -60%	€ 17.500
b	Capaciteitsprobleem ivm krappere arbeidsmarkt.	School is onvoldoende is staat goede en enthousiaste docenten te werven	Imagoprobleem, dalend leerlingaantal	Aannamebeleid, personeel ambassadeursrol geven, promotiebeleid	€ 20 - 50 k	Mogelijk 40% -60%	€ 17.500
c	Entreerecht, opbouw personeelsbestand (veel LD docenten)	Eisen en verplichte percentages van de functiemix te hoog	Risico vertrek; te duur personeelsbestand voor jaren	Promotiebeleid	0 - € 20 k	Zeer onwaarschijnlijk 0%-20%	€ 1.000
d	Interne taakbeleid en regelgeving ministerie	Ervaren werkdruk; aanpassing taakbeleid leidend tot extra kosten	Oplopend ziekteverzuim wegens langdurige ziektegevallen; extra kosten ivm afsluiten nieuwe cao	ziekteverzuimbeleid, seniorenbeleid (wat betreft taakverdeling, roosterwensen), inzet bedrijfsarts	€ 50 - € 100 K	Waarschijnlijk 60% -80%	€ 52.500

4) Huisvesting

a	Onzekere bekostiging Integraal Huisvestingsplan.	Financiële ruimte bij de gemeente om gebouwrenovaties te bekostigen	Huisvestingskosten hoger; hogere investeringen (afschrijvingskosten); kwaliteit huisvesting gaat omlaag; risico van verborgen gebreken in gebouw	Frequent overleg met gemeente; pas geld uitgeven als financiën zijn zekergesteld	> € 250	Zeer waarschijnlijk 80% - 100%	€ 225.000
---	--	---	--	--	---------	--------------------------------	-----------

5) Wet en regelgeving

a	Bezuiniging bij het ministerie op bekostiging.	Instabiliteit van de bekostiging door de overheid	Lagere bekostiging per leerling	Politieke veranderingen volgen en hierop monitoren	€ 50 - € 100 K	Onwaarschijnlijk 20% -40%	€ 22.500
b	Procedures niet formeel vastgelegd en/of nageleefd.	Onrechtmatig handelen door medewerker(s); niet naleven procedures	Overheid legt boete op	Integriteitsbeleid, veiligheidsbeleid, tijdig betrekken extern advies, privacy beleid	€ 20 - € 50 k	Onwaarschijnlijk 20% - 40%	€ 10.500

6) Veiligheid

a	Regels en procedures worden onvoldoende nageleefd.	Incidenten op het gebied van fysieke of sociale veiligheid (bijvoorbeeld ook veiligheid bij practica)	Imagoschade; financiële claims	Pestprotocol, toezicht, mentortraining, voorlichting door externe partijen (HALT, Humanitas), risico-inventarisatie en - evaluatie; extra investering in veiligheidsvoorzieningen	€ 50 - € 100 K	Onwaarschijnlijk 20% -40%	€ 22.500
b	Onveilige verkeerssituatie rondom school (ook ivm aanpassingen Celebeslaan).	Verkeersongevallen van leerlingen/personeel	Imagoschade; financiële claims	Deelname aan overleg gemeente	0 - € 20 k	Zeer onwaarschijnlijk 0-20%	€ 1.000

Rapportage Raad van Toezicht Stichting ABVOE (RvT) voor Jaarverslag 2017

De RvT heeft in 2017 zes keer, op basis van door mevrouw J. Baart (Rector-Bestuurder) aangeleverde management rapportages, een regulier overleg gehad met mevrouw Baart. Waar nodig zijn er tussentijdse besprekingen geweest tussen leden van de RvT (met name vanuit de Remuneratie Commissie en Audit Commissie), mevrouw Baart en andere MT leden van het LCL. Tijdens de tijdelijke afwezigheid van mevrouw Baart heeft de RvT gezorgd voor tijdelijke vervanging en heeft de voorzitter van de RvT op wekelijkse basis de schoolleiding adviserend geholpen, daar waar nodig. Leden van de RvT hebben in 2017 een vergadering van de MR bijgewoond als toehoorders.

De onderwerpen, die één of meer keer besproken zijn en waarvoor toetsing, advies en/of besluitvorming gevraagd is aan de RvT, waren (in willekeurige volgorde):

- **Voortgang executie van het Schoolplan 2021.** De RvT is op meerdere momenten geïnformeerd over de voortgang in de executie van het Schoolplan 2021. De RvT heeft samen met de Rector-Bestuurder een doelstellingen dashboard ontwikkeld, waarin de voortgang in het halen van doelstellingen wordt gevolgd. Dit doelstellingen dashboard is twee keer besproken met de Rector-Bestuurder.
- **Integraal Huisvesting Plan (IHP) en daaruit voortkomend de verbouwingsplannen voor het LCL.** Op basis van de getekende overeenkomst IHP tussen de gemeente Eindhoven en betrokken scholen (van 21 januari 2016) en gezien het belang en consequenties voor de school is dit onderwerp op iedere vergadering en daar waar nodig ook tussentijds besproken. Een belangrijke mijlpaal is de overeenkomst die gesloten is met de gemeente over een voorfinancieringsconstructie voor de transformatie, waardoor de verbouwing eerder kan worden gerealiseerd dan oorspronkelijk beschreven in IHP. De RvT is steeds op de hoogte gehouden van de fasering van de verbouwing en de daarbij behorende investeringen en de RvT heeft actief meegewerkt aan het eerste contract met de Firma Baars voor bouwbegeleiding tijdens de VO (Voorlopig Ontwerp) fase. Het huidige verbouwingsplan is goedgekeurd door de RvT, inclusief het starten met de aanbesteding voor fasen 1 en 3 en de financiering van de minimale variant van fase 3 met daarbij de opdracht aan de Rector-Bestuurder om te onderzoeken welke additionele financieringsmogelijkheden er kunnen ontstaan om de maximale variant van fase 3 toch te kunnen realiseren, zonder onacceptabele extra kosten voor het Lorentz Casimir Lyceum of de Stichting ABVOE.
- **Open dag 21 januari 2017 en nieuwe aanmeldingen.** De open dag is door betrokkenen ervaren als succesvol en sfeervol. Er zijn 704 schoolgidsen uitgedeeld. In totaal 207 nieuwe aanmeldingen t.o.v. 210 in de begroting van 2017.
- **Financiën.** De begroting voor 2017 is begin januari definitief vastgesteld. De meerjarenbegroting 2018-2022 (inclusief investeringsbegroting) is besproken met de Audit Commissie en met de RvT en na aanpassingen vastgesteld en goedgekeurd. In deze begroting is de minimale variant van de verbouwing meegenomen. Het jaarverslag 2016 is besproken en goedgekeurd. Het accountantsverslag 2016 en de kwartaalrapportages 2017 zijn besproken. Het treasurystatuut is door de RvT goedgekeurd op 29 mei 2017. Gedurende het jaar zijn bij vrijwel elk overleg de actuele financiële status besproken met bestuurder en/of Hoofd F&A, waarbij in het bijzonder aan de orde is geweest of de middelen doelmatig zijn of worden besteed, waarbij ook uitdrukkelijk is gekeken naar de doelmatigheid, financiering en risico's van de op handen zijnde verbouwing. Tijdens dit overleg is de RvT niet gebleken van onvolkomenheden op het terrein van doelmatige besteding van middelen.
- **(Examen)resultaten, instroom en doorstroom.** Diverse malen besproken en beoordeeld, voor zover mogelijk, of er trends en oorzaken zijn te ontdekken, welke acties er genomen zijn en wat het effect van die acties (gaat) zijn. Ter vergelijking o.a. gekeken naar resultaten Orion-scholen, resultaten van de onderwijsinspectie (Vensters Voortgezet Onderwijs) en Scholen op de Kaart. Er is daarbij geconstateerd, dat er nadrukkelijker behoefte is naar concretere gegevens t.a.v. de aansluiting op HBO en Universitair onderwijs. Gedurende het jaar heeft de RvT ook kennisgenomen van (wederom) alle prijzen en trofeeën, die het LCL en leerlingen individueel hebben ontvangen.
- **Personele zaken.** Er is gekeken naar ziekteverzuimcijfers, welzijn (waaronder lesuitval), scholing en e.e.a. is vergeleken met andere Orion-scholen en landelijke gegevens. Het iets oplopende ziekteverzuim aan het eind van 2017 is met Rector-Bestuurder besproken, waarbij kennisgenomen is van de ingezette acties. De RvT blijft dit nadrukkelijk volgen. Tevens zijn de uitkomsten van de (leerlingen/ouders/medewerkers)

tevredenheid enquête en de daaruit voortvloeiende acties besproken. En het formatieplan voor het schooljaar 2017-2018 is besproken.

- **Benchmark.** De resultaten van de benchmark (Orion scholen), uitgevoerd door Accountancy bureau Govers, is uitgebreid met Rector-Bestuurder besproken, waarbij de RvT heeft aangegeven, dat zo'n benchmark ook interessant kan zijn, als er een andere selectie van scholen genomen kan worden, die beter aansluit bij het (ambitie) profiel van het Lorentz Casimir Lyceum.
- **Veranderingen intern toezicht en inspectie.** De veranderingen op het gebied van intern toezicht zijn met de Rector-Bestuurder doorgenomen en de voorbereidingen voor een bezoek van de inspectie van het Ministerie van Onderwijs zijn besproken, waarbij het Lorentz Casimir Lyceum de aanvraag gedaan heeft om te worden beoordeeld als goed (voor de gehele school).
- **Samenwerking, externe oriëntatie en internationalisering.** De RvT heeft kennisgenomen van de initiatieven rondom de status als Brainport school. Internationalisering heeft een keer op agenda gestaan en na toelichting door Rector-Bestuurder kon geconcludeerd worden dat niet alle buitenlandse reizen voldoen aan de internationalisering qua inhoud. De reizen zullen op een hoger niveau getild worden. Gezien het belang (ook in de context van Brainport school en het internationaler worden van Universiteiten met de TUE voorop) zal de RvT de voortgang nadrukkelijk blijven volgen.
- **Communicatie.** Het concept communicatieplan is besproken. Verdere invulling en executie zal aandachtspunt moeten zijn voor 2018.
- **Governance.** De RvT heeft op 19 april een zelfevaluatie gedaan waarbij enerzijds is doorgenomen of de RvT functioneert zoals vastgelegd in de Statuten Stichting ABVOE, het Reglement Raad van Toezicht Stichting ABVOE, overige stukken (Bestuursreglement, Management statuut, Functiehandboek) en de Code Goed Onderwijsbestuur en anderzijds naar de onderlinge taakverdeling, expertise gebieden en individuele inbreng. Vastgesteld is dat de RvT functioneert zoals is vastgelegd, waarbij een paar acties zijn genomen ter verbetering van de praktische uitvoering: benodigde juridische expertise zal extern worden ingeroepen, daar waar nodig ter aanvulling op de minder aanwezige expertise binnen de RvT, qua inhoud zal de RvT nadrukkelijker op de kernpunten toetsen en minder op de details en er zal nadrukkelijker gekeken worden of het Lorentz Casimir Lyceum inspeelt op ontwikkelingen in de 'buitenwereld'. De uitkomsten zijn besproken met de Rector-Bestuurder. De RvT heeft mevrouw List voor een jaar herbenoemd als lid van de RvT (met hertoetsing op het competentieprofiel en binnen haar formele eerste termijn van vier jaar). De Remuneratie Commissie heeft op 10 april en op 12 juni een voortgangsgesprek gehad met mevrouw Baart (Rector-Bestuurder). Het geplande beoordelingsgesprek met haar heeft geen doorgang kunnen vinden door haar tijdelijke afwezigheid als gevolg van een auto-ongeluk. De RvT heeft gelukkig kunnen constateren dat het herstel van mevrouw Baart zodanig was, dat ze direct bij het begin van 2018 weer haar functie kon oppakken.

IX Financiën

Financiële doelstellingen

De financiële situatie van de school is gezond, en er wordt naar gestreefd om dat zo te houden. Gezond betekent dat de financiële cijfers vallen binnen of boven de signaleringsgrenzen die gedefinieerd zijn door de inspectie van het onderwijs. In de tabel hieronder zijn de kengetallen opgenomen vanaf 2015:

Financiële kengetallen Lorentz Casimir Lyceum

	Signaleringswaarden	2015	2016	2017
Solvabiliteit: eigen vermogen + voorzieningen/totale passiva	< 0,3	0,77	0,79	0,82
Liquiditeit: vlottende activa/kort vreemd vermogen	< 0,75	3,13	3,80	4,53
Huisvestingsratio: huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen/ totale lasten	> 0,10	0,12	0,12	0,07
Weerstandsvermogen: eigen vermogen/totale baten	< 0,05	0,37	0,34	0,34
Rentabiliteit: resultaat/totale baten	3-jarig < 0; 2-jarig < -0,05; 1-jarig < -0,10	-0,02	-0,02	0,02

De financiële kengetallen in 2017 bevestigen de sterke financiële situatie van de school.

Treasury management

Vanaf 1 juli 2016 geldt een nieuwe door het Ministerie opgestelde regeling beleggen, lenen en derivaten. In 2016 is door onze school een treasury statuut opgesteld dat in lijn is met deze nieuwe regeling. Wij hebben een portefeuille met staatsobligaties die een rente van 7,5% oplevert, met een looptijd tot 2023. Het nominale bedrag is € 22.690. De koers was ultimo december 2016 138,39 %.

Verder heeft de school alleen spaarrekeningen met hoofdsomgarantie en variabele rentepercentages.

De school heeft altijd uitsluitend bij grote Nederlandse banken en instellingen gespaard. Dit alles met het doel om risico's zoveel mogelijk te beperken.

Financiële situatie op balansdatum

Het verslagjaar 2017 werd afgesloten met een positief exploitatieresultaat van € 224.161.

In de begroting was een positief resultaat voorzien van € 57.422. Op pagina 45 wordt een toelichting gegeven op de verschillen tussen realiteit en begroting 2017.

Jaarrekening 2017

Toelichting op de balans en staat van baten en lasten

Algemene toelichting

Activiteiten

Stichting Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs Eindhoven (ABVOE) is het bevoegd gezag van het Lorentz Casimir Lyceum en de activiteiten bestaan uit het verzorgen van voortgezet onderwijs op havo-, atheneum- en gymnasiumniveau.

Continuïteit

Het eigen vermogen van stichting ABVOE bedraagt per 31 december 2017 € 3.161.798 positief. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting ABVOE is gevestigd op Celebeslaan 10-20, 5641 AG te Eindhoven en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41092817.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van stichting ABVOE zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Algemene grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Financiële instrumenten

De effecten opgenomen onder financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde waarde.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Gebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet op afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Subsidies worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de gebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Financiële vaste activa

Effecten worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Gekochte, rentedragende obligaties die geen onderdeel zijn van de handelsportefeuille worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien de reële waarde van een dergelijk individueel effect onder de (geamortiseerde) kostprijs komt, wordt de waardevermindering direct verwerkt ten laste van de winst- en verliesrekening. Voor rentedragende effecten vindt verwerking van de rentebaten plaats tegen de effectieve-rentemethode.

Vorderingen

Vorderingen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Algemene reserve:

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

Reserve risico's:

Jaarlijks vindt een update plaats van de risico-analyse. Het totaalbedrag van de geïdentificeerde risico's wordt opgenomen als reserve risico's.

Reserve ouderbijdragen:

Van 2003 tot en met 2011 zijn overschotten en tekorten op de diverse posten in de vrijwillige ouderbijdrage ten gunste of ten laste gebracht van de reserve ouderbijdragen. De ouders hebben een grote stem in de aanwending ervan.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op de betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de blijfkans. Bij het contant maken is een marktrente van 2,5% gehanteerd.

Voorziening groot onderhoud gebouwen

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Voorziening langdurig zieken

Deze voorziening wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. In deze voorziening zijn tevens begrepen eventuele ontslagvergoedingen te betalen aan deze personeelsleden. De voorziening langdurig zieken wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte loondoorbetalingen gedurende het dienstverband.

Voorziening levensfasebewust personeelsbeleid

In de CAO 2016-2017 is een persoonlijk budget opgenomen van 50 uur voor elke medewerker en een aanvullend budget van 120 uur voor medewerkers vanaf 57 jaar. Deze uren kunnen ook gespaard worden. Het bevoegd gezag heeft een inschatting gemaakt in hoeverre gespaarde uren tot uitgaven zullen gaan leiden. Voor deze inschatting is een voorziening opgenomen, welke is gevormd tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen vertrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage verantwoord.

De ontvangen (normatieve) Rijksbijdragen en de niet geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenning heeft volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarin de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente en andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, Gemeente of ander overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Stichting ABVOE heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Balans per 31 december 2017 (na resultaatbestemming)

(bedragen in €)

ACTIVA	31-12-2017	31-12-2016
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa	939.233	1.045.473
Financiële vaste activa	25.094	25.574
	<hr/>	<hr/>
TOTAAL VASTE ACTIVA	964.327	1.071.047
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen	124.050	90.283
Liquide middelen	4.604.016	3.988.211
	<hr/>	<hr/>
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	4.728.066	4.078.494
<u>TOTAAL ACTIVA</u>	<u>5.692.393</u>	<u>5.149.544</u>

PASSIVA	31-12-2017	31-12-2016
EIGEN VERMOGEN	3.161.797	2.937.636
VOORZIENINGEN	1.485.895	1.139.133
KORTLOPENDE SCHULDEN	1.044.701	1.072.775
<u>TOTAAL PASSIVA</u>	<u>5.692.393</u>	<u>5.149.544</u>

**STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER
2017**

Bedragen in €

BATEN	REALISATIE 2017	BEGROTING 2017	REALISATIE 2016
Rijksbijdragen OCW	8.943.803	8.667.698	8.040.142
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	8.920	7.045	136.895
Overige baten	277.543	332.805	328.805
Totaal baten	9.230.267	9.007.548	8.505.843
LASTEN			
Personeelslasten	7.356.532	7.163.265	6.549.622
Afschrijvingen	247.778	307.802	415.531
Huisvestingslasten	528.613	537.152	804.870
Overige lasten	882.892	961.908	<u>911.294</u>
Totaal lasten	9.015.816	8.970.127	8.681.317
Saldo baten en lasten	214.451	37.421	-175.474
Financiële baten en lasten	9.708	20.000	21.075
Resultaat	<u><u>224.161</u></u>	<u><u>57.421</u></u>	<u><u>-154.401</u></u>

KASSTROOMOVERZICHT 2017 en 2016
(bedragen in €)

	2017	2016
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat zonder intrest	€ 214.454	-€ 175.955
Aanpassingen voor -afschrijvingen	€ 247.778	€ 415.531
-mutaties voorzieningen	<u>€ 291.989</u>	<u>€ 357.311</u>
	€ 754.221	€ 596.887
Veranderingen in vlottende middelen		
-mutatie vorderingen	-€ 33.766	-€ 21.589
-mutatie kortlopende schulden	<u>€ 26.700</u>	<u>-€ 107.154</u>
	-€ 7.066	-€ 128.743
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>€ 747.155</u>	<u>€ 468.144</u>
Intrestbate	€ 9.708	€ 21.555
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	<u>€ 756.862</u>	<u>€ 489.699</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-€ 141.539	-€ 157.600
Desinvesteringen in materiële vaste activa	€ 0	€ 31.862
Desinvesteringen in financiële vaste activa	<u>€ 480</u>	<u>€ 480</u>
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten:	-€ 141.059	-€ 125.258
mutatie liquide middelen	€ 615.805	€ 364.441

TOELICHTING OP DE BALANSPOSTEN 2017

(Bedragen in €)

Toelichting mutaties materiële vaste activa 2017

	Gebouwen	Terreinen	Inventaris en apparatuur	Totaal
Aanschafprijs 1-1-2017	3.328.466	5.735	1.754.794	5.088.995
Cumulatieve afschrijvingen 1-1-2017	-2.877.788	0	-1.165.735	-4.043.523
Boekwaarde 1-1-2017	450.678	5.735	589.059	1.045.472
Mutaties boekjaar:				
Investerings	21.032	0	120.507	141.538
Desinvesteringen	0	0	-1.964	-1.964
Afschrijvingen desinvesteringen	0	0	1.964	1.964
Afschrijvingen	-101.531	0	-146.247	-247.778
Saldo	-80.500	0	-25.740	-106.240
Aanschafprijs 31-12-2017	3.349.498	5.735	1.873.337	5.228.570
Cumulatieve afschrijvingen 31-12-2017	-2.979.319	0	-1.310.018	-4.289.337
Boekwaarde 31-12-2017	370.179	5.735	563.319	939.233

De Stichting bezit van het totale terrein van 48.538 m² zelf 4.553 m², hetgeen gewaardeerd is tegen de verkrijgingprijs van € 5.735,-. De rest van het terrein is economisch eigendom van de Gemeente.

Toelichting mutaties financiële vaste activa 2017

Geamortiseerde waarde

	Boekwaarde	Investerings	Desinvest.	Resultaat	Boekwaarde	Koers
	31-dec-16	2017	2017	2017	31-dec-17	31-dec-17
Effecten voor langer dan 1 jaar:						
Staatsobligaties Nederland 93/23 7,5%	25.574	0	0	-480	25.094	138,39%
	25.574	0	0	-480	25.094	

Toelichting op de vlottende activa per 31 december 2017

	31-dec-17	31-dec-16
Vorderingen:		
Debiteuren	31.294	24.149
Te ontvangen omzetbelasting	0	10.090
Vooruitbetaalde kosten	78.486	33.709
Te ontvangen intrest	10.115	20.487
Overlopende activa overige	4.155	1.848
Totaal vorderingen	124.050	90.283
Liquide middelen:		
Kasmiddelen	1.126	0
Tegoeden op bank- en girorekeningen	4.602.891	3.988.211
Totaal liquide middelen	4.604.016	3.988.211
Totaal vlottende activa	4.728.066	4.078.494

Toelichting op het eigen vermogen per 31 december 2017

Eigen vermogen	Saldo	bestemming expl saldo	Saldo
	31-dec-16	2017	31-dec-17
Algemene Reserve	1.062.964	1.595.196	2.658.160
Bestemmingsreserves publiek:			
Risicofonds personeel	1.344.149	-1.344.149	0
Reserve Renovatie	76.742	-76.742	0
Reserve lustrum	11.144	-11.144	0
Reserve risico's	404.500	61.000	465.500
Bestemmingsreserve privaat:			
Ouderbijdragen	38.137		38.137
Totaal eigen vermogen	2.937.636	224.161	3.161.797

De Algemene Reserve is ontstaan door bijdragen van het Rijk en anderen.

De saldi van de volgende bestemmingsreserves zijn per 31 december 2017 overgedragen naar de algemene reserve: risicofonds personeel, reserve renovatie en reserve lustrum.

De reserve risico's is gevormd om de risico's zoals gedefinieerd in de risico-analyse af te dekken.

Toelichting op de voorzieningen per 31 december 2017

Voorzieningen	mutaties				saldo 31-dec-17	kortlopend < 1 jaar	langlopend > 1 jaar
	saldo 31-dec-16	dotaties 2017	onttrekkingen 2017	vrijval 2017			
Personele voorzieningen:							
Jubileumvoorziening	55.954	15.852	3.079	0	68.727	6.884	61.843
Werkloosheidsbijdragen	0	69.072	0	0	69.072	15.102	53.970
Langdurig zieken	0	157.288	0	0	157.288	99.022	58.266
Voorziening levensfasebewust personeelsbeleid	40.793	13.980	0	0	54.773	0	54.773
Totaal personele voorzieningen	295.087	256.192	3.079	0	349.860		
Groot onderhoud	1.042.386	130.000	36.351	0	1.136.035		
Totaal voorzieningen	1.434.220	642.384	42.509	0	1.485.895		

Toelichting op de kortlopende schulden per 31 december 2017

Kortlopende schulden	31-12-2017		31-12-2016	
Crediteuren	106.548		112.647	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	311.046		294.754	
Pensioenen	89.765		73.162	
Vooruitontvangen subsidies OCW	39.589		67.980	
Vooruitontvangen ouderbijdrage	68.429		74.224	
Vakantiegeld, bindingstoelage en persoonlijk budget	254.775		227.571	
Egalisatierekeningen	48.402		66.364	
Overige passiva	126.147		155.074	
Totaal kortlopende schulden		1.044.701		1.071.776

De ouderbijdrage van het lopende schooljaar wordt voor 5/12 deel toegerekend aan 2017 en voor 7/12 deel aan 2018. De per 31 december méér ontvangen bijdragen worden op de balans als kortlopende schuld opgenomen.

Bestuur: Lorentz Casimir Lyceum

Brinnr: 25kx

G1. Verantwoording van subsidies waarvan het eventuele overschot wordt toegevoegd aan de lump sum

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking	
	Kenmerk	Datum			geheel uitgevoerd en afgerond	nog niet geheel afgerond
Studieverlof 2014	DL/B/110284	6-5-2009	€ 12.949	€ 12.949	X	
Zij-instroom 2014	DL/B/110284	6-5-2009	€ 20.000	€ 20.000	X	
Zij-instroom 2015	DL/B/110284	6-5-2009	€ 20.000	€ 20.000	X	
Studieverlof 2016	DL/B/110284	6-5-2009	€ 6.932	€ 6.932	X	
Studieverlof 2017	DL/B/110284	6-5-2009	€ 10.286	€ 10.286		X
totaal			€ 70.168	€ 70.168		

G2. Verantwoording van subsidies die volledig aan het doel/activiteit moeten worden besteed met verrekening van het eventuele overschot

G2.A. Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	te verrekenen ultimo verslagjaar
totaal			€ -	€ -	€ -	€ -

G2.B. Doorlopend tot in een volgend verslagjaar.

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag van de toewijzing	Saldo 1-1-2013	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totale kosten 31-12-2017	Saldo nog te besteden
totaal			€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

Afschrijf- termijn	saldo 31-dec-16	ontvangen inv subs 2017	toegerekende subsidies 2017	saldo 31-dec-17
-----------------------	--------------------	-------------------------------	-----------------------------------	--------------------

Verloop egalisatierekening doelsubsidies

2 lok meubilair	20	3.500	0	500	3.000
infra netwerk studiehuis	10	0	0	0	0
verbouwing studiehuis	10	0	0	0	0
Bètalokalen bouw 2007	10	0	0	0	0
Bètalokalen inrichting 2007	10	0	0	0	0
Bètalokalen ICT 2007	5	0	0	0	0
Bètalokalen bouw en inr 2008	10	11.041	0	11.041	0
NB Bètabedragen zijn steeds max de helft vd kosten					
Totaal Rijk		14.541	0	11.541	3.000

Verloop egalisatierekening gemeente

Uitbreiding 10 lokalen L-gebouw	10	0	0	0	0
Atrium (overkapping patio)+airco	10	0	0	0	0
Handvaardigheid theorielokaal	10	0	0	0	0
1e inrichting meubilair	20	50.450	0	5.045	45.405
Totaal gemeente		50.450	0	5.045	45.405

Verloop egalisatierekening Universum Programma

5 beamers multimedia lokalen	6	0	0	0	0
Inrichting L60 2006, rest Bètasubs	10	0	0	0	0
bekabeling L50, L60, L85-8, C25, L62-66-80	5	0	0	0	0
leerlingsets binaslok,C24+23, bord L62	10	1.375	0	1.375	0
7 beamers bètalokalen	6	0	0	0	0
toetsenborden, schermen L88,L89	5	0	0	0	0
infra C23 tm C26,binaslok en L67	5	0	0	0	0
Totaal Universum Programma		1.375	0	1.375	0

Verloop egalisatierekening Focusgelden

2 kantoren leerlingbegeleiders	10	0	0	0	0
meubilair en inr kantoren II beg	10	0	0	0	0
Totaal Focusgelden		0	0	0	0
Totaal generaal		66.366	0	17.961	48.403

Toelichting op de egalisatierekeningen:

Egalisatierekeningen waren voor meerjarige doelsubsidies verplicht sinds het verslagjaar 2000. De verstrekte subsidie wordt verminderd met de investering die ervan gedaan is, en de afschrijvingslasten die uit de investering voortkomen, worden gecompenseerd door jaarlijkse vrijval van de egalisatierekening voor hetzelfde bedrag. Als de investering is afgeschreven, staat de egalisatierekening voor die post op 0.

Dezelfde systematiek wordt ook gehanteerd voor investeringen die gedaan zijn met gelden van het Universumprogramma, de Gemeente Eindhoven en de Focusgelden.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN EN ACTIVA:

In juli 2017 heeft het Lorentz Casimir Lyceum een contract afgesloten met Baars adviesbureau voor het begeleiden bij de realisatie van het voorlopig ontwerp van fase 1 van de upgrade/transformatie van het schoolgebouw. De contractwaarde was € 135.520 incl. BTW. De werkzaamheden zijn in januari 2018 afgerond. Op balansdatum was € 108.416 incl. BTW al voldaan aan Baars adviesbureau. Het restant bedrag is voldaan in 2018. Deze bedragen zijn teruggevorderd van de gemeente Eindhoven omdat zij eigenaar is van het gebouw. Per 31 december 2017 was een bedrag van € 54.208 reeds terugontvangen van de gemeente.

In 2014 heeft het Lorentz Casimir Lyceum in Orionverband een nieuw leasecontract gesloten met Canon Nederland B.V. voor digitale kopieer- en afdruksystemen. Het contract heeft een looptijd van vijf jaar. De vaste leaseprijs per jaar is € 15.017.

Per 1 oktober 2014 heeft de school een schoonmaakcontract afgesloten met Essential Schoonmaakdiensten B.V. Het is een driejaarscontract, met drie keer een optie tot verlenging met een jaar, met een jaarlijkse verplichting voor schoonmaak en glasbewassing van € 171.657.

De school heeft in 2008, conform de regelgeving, de vordering op het Ministerie van OC&W afgeboekt die kan ontstaan als de school in enig jaar op een ander moment dan 1 augustus wordt opgeheven. Hier is dus sprake van een voorwaardelijk actief. De hoogte van deze theoretische vordering is € 534.807,57.

VERBONDEN PARTIJEN

De Stichting Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs Eindhoven (ABVOE) heeft in het kader van de jaarrekening geen relatie met een verbonden partij, waarbij de stichting een beslissende zeggenschap in het financiële en operationele beleid heeft. De Stichting ABVOE is lid van het Regionaal Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Eindhoven en Kempenland.

Naam: Stichting Regionaal Samenwerkingsverband voor Passend Voortgezet Onderwijs Eindhoven en Kempenland
Statutaire zetel: Lupinestraat 14, 5614 GM Eindhoven

Rechtsvorm: Stichting

Belangrijkste activiteit: In het samenwerkingsverband zijn 39 scholen uit het regulier en speciaal voortgezet onderwijs uit de regio Eindhoven en Kempenland verenigd om iedere jongere een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs te bieden.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2017

(bedragen in €)

BATEN:	2017	2016
<u>Rijksbijdragen</u>		
Rijksbijdrage OCW	7.968.661	7.239.459
Overige subsidies OCW	766.231	669.983
Doorbetalingen rijksbijdrage samenwerkingsverbanden	<u>208.911</u>	<u>130.700</u>
	8.943.803	8.040.142
<u>Overheidsbijdragen</u>		
Overige gemeentelijke bijdragen en -subsidies	8.920	136.895
<u>Overige baten</u>		
Opbrengst verhuur	10.377	6.706
Ouderbijdragen	247.158	230.201
Overige	<u>20.008</u>	<u>91.898</u>
Totaal	277.543	328.805
<u>Totale baten</u>	9.221.346	8.505.843
LASTEN:	2.017	2.016
Personeelslasten		
Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten:		
Lonen en salarissen	5.488.979	5.182.255
Sociale lasten	660.592	621.509
Pensioenlasten	790.852	637.139
Overige personele lasten:		
Dotaties personele voorzieningen	242.212	10.924
Lasten personeel niet in loondienst	56.543	29.919
Overige	149.022	116.852
Ontvangen vergoedingen:		
Overige uitkeringen die de personeelslasten verminderen	-31.667	-48.975
Totaal personele lasten	7.356.532	6.549.623
Afschrijvingen		
Afschrijvingen materiële vaste activa	247.778	415.531
Huisvestingslasten		
Klein onderhoud gebouwen	34.558	45.886
Energie en water	117.515	106.589
Heffingen	3.878	4.581
Dotatie voorziening groot onderhoud	130.000	410.884
Overige huisvestingslasten	<u>242.663</u>	<u>236.932</u>
Totaal huisvestingslasten	528.613	804.872
Overige lasten		
Administratie en beheer	235.167	205.724
Inventaris en apparatuur	152.606	154.732
Leer- en hulpmiddelen	379.338	417.632
Overige	<u>115.781</u>	<u>133.208</u>
Totaal overige lasten	882.892	911.296
Financiële baten en lasten		
Financiële baten:		
Rentebaten	10.188	21.555

Financiële lasten:

Waardeverminderingen van effecten

480

480

Totaal financiële baten en laten

9.708

21.075

Personele bezetting in FTE

	2017	2016
Management & Directie	4,2	4,0
Onderwijzend personeel	70,9	69,5
Overige medewerkers	22,8	21,7
Totale personele bezetting in FTE	97,9	95,1

Accountantskosten 2017

	2017		2016	
Totale honoraria jaarrekeningcontrole	15.730		15.512	
Totale honoraria niet-controlediensten	448		0	
		16.178		15.512

Toelichting op de verschillen tussen realiteit en begroting 2017

Per saldo was het resultaat 2017 € 166.739 hoger dan begroot. De belangrijkste afwijkingen betroffen:

- Hogere lumpsum dan begroot door een verhoging (met terugwerkende kracht) per 1 januari 2017 ter compensatie van de ontwikkeling van de primaire arbeidsvoorwaarden (ontwikkeling van het loon), de ontwikkeling van de premiekosten en de overige sociale werkgeverslasten (+ € 182.725)
- Hogere bate uit hoofde van passend onderwijs (+ € 35.044)
- Vormen van een voorziening voor langdurig zieken en werkloosheid (- € 226.360)
- Minder investeringen i.v.m. het nog niet starten van de upgrade/transformatie leidend tot lagere afschrijvingskosten (+ € 60.024)
- Lagere kosten klein onderhoud i.v.m. de toekomstige upgrade/transformatie (+ € 8.145)
- Lagere kosten voor lesmateriaal (+ € 79.619)
- Lagere vaksectiegebonden kosten (+ € 14.096)
- Lagere kosten voor communicatie/PR (+ € 26.856)

Voorstel resultaatbestemming 2017

Resultaat 2017	€	224.161
Toe te voegen aan Algemene reserve	€	1.595.196
Te onttrekken aan Reserve risicofonds personeel	€	-1.344.149
Te onttrekken aan Reserve renovatie	€	-76.742
Te onttrekken aan Reserve lustrum	€	-11.144
Toe te voegen aan Reserve risico's	€	61.000

Toelichting op het voorstel:

Het voorstel is om alleen een reserve risico's als publieke bestemmingsreserve aan te houden waardoor de anderen naar nul zijn gebracht ten gunste van de algemene reserve. De risico-analyse is geactualiseerd, leidend tot een verhoging van de reserve risico's.

WNT verantwoording 2017 Lorentz Casimir Lyceum

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op het Lorentz Casimir Lyceum. Het voor het Lorentz Casimir Lyceum toepasselijke bezoldigingsmaximum in 2017 is € 129.000 (bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse C).

Complexiteitspunten per criterium:

- Driejaarsgemiddelde totale baten, aantal complexiteitspunten = 4
- Driejaarsgemiddelde aantal leerlingen, aantal complexiteitspunten = 1
- Gewogen aantal onderwijssoorten, aantal complexiteitspunten = 2

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

bedragen x € 1	J. Baart		P.A.B.M. van Dijck		H.M.H.G. Prinsen		P. Verstegen-Bogers	
Functiegegevens	rector/bestuurder		conrector		conrector		conrector	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 31/12		01/01 - 31/12		01/01 - 31/12		01/01 - 31/12	
Deeltijdfactor in fte	1,0		1,0		1,0		1,0	
Gewezen topfunctionaris?	nee		nee		nee		nee	
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja		ja		ja		ja	
Bezoldiging								
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	96.686,00	€	79.495,62	€	79.944,26	€	76.061,32
Beloningen betaalbaar op termijn	€	15.556,92	€	12.430,20	€	12.658,44	€	13.080,36
<i>Subtotaal</i>	€	<i>112.242,92</i>	€	<i>91.925,82</i>	€	<i>92.602,70</i>	€	<i>89.141,68</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	129.000,00	€	129.000,00	€	129.000,00	€	129.000,00
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Totale bezoldiging	€	112.242,92	€	91.925,82	€	92.602,70	€	89.141,68
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2016								
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01 - 31/12		01/01 - 31/12		01/01 - 31/12		01/01 - 31/12	
Deeltijdfactor 2016 in fte	1		1		1		1	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	90.670,23	€	76.946,63	€	79.415,36	€	73.045,89
Beloningen betaalbaar op termijn	€	12.179,43	€	10.091,10	€	10.585,71	€	10.585,71
Totale bezoldiging 2016	€	102.849,66	€	87.037,73	€	90.001,07	€	83.631,60

Wegens uitval als gevolg van een ongeval van de rector J. Baart was mevrouw P. Verstegen waarnemend rector-bestuurder in de periode tussen eind oktober en 8 januari 2018. In deze periode is haar dienstverband uitgebreid van 1 naar 1,2 FTE.

1c.Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	J.E. Blankevoort	P.C.A. Aben	G.J. van der Haak	M.C.T.M. List-de Roos	O. Raz
Functiegegevens	voorzitter Raad van Toezicht	lid Raad van Toezicht	lid Raad van Toezicht	lid Raad van Toezicht	lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	€ 3.000,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 19.350,00	€ 12.900,00	€ 12.900,00	€ 12.900,00	€ 12.900,00
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 3.000,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2016					
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 1.250,00	€ 750,00	€ 750,00	€ 750,00	€ 750,00
Beloningen betaalbaar op termijn	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totale bezoldiging 2016	€ 1.250,00	€ 750,00	€ 750,00	€ 750,00	€ 750,00

3.Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2017 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

X Overige gegevens

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Naam instelling: Stichting Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs Eindhoven (afgekort ABVOE)

Adres: Celebeslaan 10-20

Postcode/plaats: 5641 AG EINDHOVEN

Telefoon: 020-2909420

Fax: 040-2908749

E-mail: school@lcl.nl

Internet site: <http://www.lcl.nl>

Bestuursnummer: 40232

Contactpersoon: Joyce Bouwens

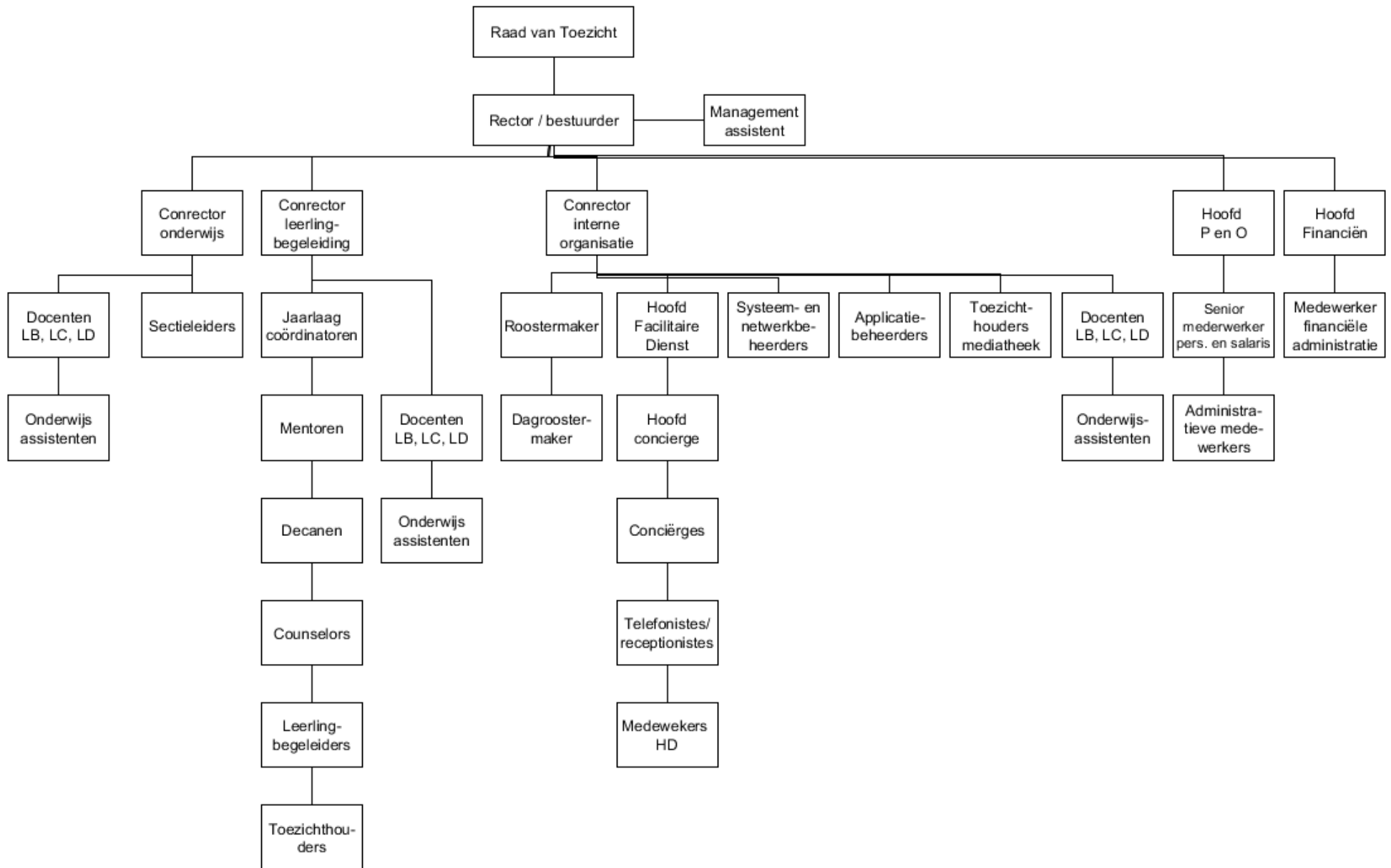
Telefoon: 040-2909425

E-mail: bouwens.j@lcl.nl

Brinnummer: 25KX

Naam van de school: Lorentz Casimir Lyceum

Sector: VO (havo-vwo)

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Stichting Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs Eindhoven
Celebeslaan 10
5641 AG EINDHOVEN

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs Eindhoven te EINDHOVEN gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs Eindhoven op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2017;
- (2) de staat van baten en lasten over 2017; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs Eindhoven, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2. Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

accountants
onderwijs & kinderopvang

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsse
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsse

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Eindhoven, 20 juni 2018
Wijs Accountants

Was getekend: M.A.M. Heijligers AA

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

accountants
onderwijs & kinderopvang

085 - 0200 093

mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres

Bogert 16

5612 LZ Eindhoven

Maarsse

Bisonspoor 7023

3605 LT Maarsse

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33

KVK 58941487

BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl